camõille melliloto ⁊ calius actu quam febꝛili conueniat. Et quale eſt lac a quo non eſt extractum butirum habẽs plus mellis: ⁊ mel ipſum qđ eſt vltimum in iuuamento iſtis ſicut vltimum in nocumento febꝛilibus dictis. Et quales ſunt alie medicine humide: ⁊ calide: vt cliſteria facta ex fenugre:o: ſemine lini: capitibus: ⁊ pedibus agni: oleo camomillino ⁊ ſiſamino: ⁊ melle. Et ſirupi ex aqua decoctionis ipſorum: ⁊ pꝛopꝛie ex floribus camomille: ⁊ ſiſamo: ⁊ zucharo nabit: melle. Et electuaria ex calidis ⁊ humidis vt pineis: ⁊ dactylis maturis: paſſulis fiſticoꝛũ amigdalarum dulcium: liquiritie: ⁊ alijs ſimilibus illis Et cerotaria ex oleo ſiſamino: vel amigdalarum dulciũ cum cera rubea. Et fricationes foꝛtes trahentes non reſoluẽtes. Et quales ſunt cibi calidi humidi potẽtia etiã actu: facile penetrabiles: ⁊ velocis deſceſionis: in quibus non ſit viſcoſitas ſicut aqua carnis: ⁊ vitella ouoꝛum ſoꝛbilium: epata gallinarum pinguium: ⁊ carnes noue columbe non valde pinguis cum aqua roſata: ⁊ fructus p̄dicti: ⁊ potus vini maturi ſubtilis: ⁊ odoꝛiferi conuenientis quãtitatis minus limphati. Et qualia ſunt alia ex non naturalibus rebus pꝛopoꝛtionabilia illis. Et ſi ſiccitas cum equalitate actiuarum ſit iuncta cum eis fiet eius curatio remiſſis tamen a caliditate naturaliter vel artificialiter ſaltem mixtione.

Capitulum quartum de cura medicinis ethice ⁊ putride complicate.

Ethice febꝛilis cum putrida cõplicate. Cura eſt quatuoꝛ res. Pꝛima abſciſio cauſe. Secunda alteratio febꝛilis diſcraſie. Tertia regimen. Quarta coꝛrectio accidẽtium. Abſciſio cauſe eſt putredinis euacuatio ⁊ multa mundificatio. Ipſa enim putredo exiſtens febꝛilis putredinis cauſa immediata que eſt cauſe ethice: aut cauſa eſt ethice mediata: ⁊ ſic cauſa eſt cauſe. Et pꝛo eo cura ab eo eſt recto oꝛdine incohanda: nam ea euãta ceſſabit putrida ⁊ ethica conſequenter: ⁊ ea manente quãtũcũqꝫ febꝛis vtriuſqꝫ magnitudo ⁊ incenſio poſſit remitti: ſemper tamen ꝓcedit conſumptio pꝛopter reſeruationem putredinis pꝛolongantis febꝛis a remiſſiuis cauſatam. Inqt enim Galienus. Non eſt poſſibile diſpoſitionem vllam curare finaliter manente adhuc cauſa faciente eam: ⁊ pꝛopterea a putredine incohanda eſt cura. Inquit enim Abohali. Cum due egritudines iunguntur ab ea incohanda ẽ cura: que cauſa eſt alterius ſine qua alia curari non poteſt. Qualiter autem ⁊ quibus curetur: ⁊ euacuetur putredo ſuperius dictum eſt. Alteratio quoqꝫ febꝛilis diſcraſie qualiter ⁊ quibus compleatur medicinis ſuperius dictum eſt. Et tamen quia diſcraſia febꝛilis eſt magna naꝫ ad conſumptionem perducens quaſi pꝛeuendicãs ſupꝛa curam: opoꝛtet ſimul digerendo ⁊ euacuando putredinem diſcraſiam alterare: ⁊ ſi non cõueniat in auxilijs vtriuſqꝫ cauſe ſcilicet ⁊ febꝛi cõmune auxilium impendatur ⁊ ſimplex flegmatica vel melancolica ſit putredo quod naturaliter talis inuenire eſt poſſibile ſecundum Galienũ dicentem. Itaqꝫ tamen contrarijs diſpoſitionibus difficile eſt inuenire auxilium quod multum pꝛofit: obſit autem nihil fiat ſecundum artem compoſitum in partibus mixtum aut diſtinctum loco vel tempoꝛe ſi ſit equale vel inequale equalitate ⁊ inequalitate ſeruata vt ſic alteretur febꝛilis diſcraſia quod non inerudetur putredo: ⁊ illud fiet ſi alterantia exterius ⁊ interiꝰ vero remiſſe calidi miniſtrentur. Et pꝛoinde lac denegetur quantuncqꝫ enĩ cõueniat ethice immediate magis tamẽ nocet ei mediate: qꝛ putredinem auget: que cauſa eſt ſue cauſe. Et ſimiliter balneum donec ſit digeſta putredo: ⁊ alijs auxilijs pꝛocuretur: que ⁊ ſi alteri noceant non tamen valde: que tue diſcretioni relinquimus cauſa bꝛeuitatis: ⁊ regimen ⁊ accidentium coꝛrectionem cum oĩa ex p̄dictis ſint nota.

Incipit ſecunda particula ſectionis ſecunde continẽs ſummas quatuoꝛ.

Sequitur ſecũda particula ſectionis ſecunde que eſt de medicinis apoſtematum que plurimum febꝛas ſequitur de partibus cirurgie continens ſummas q̃tuoꝛ. Summa pꝛima ẽ de medicinis apoſtematũ ſanguineoꝛum continens capitula.xiij.

Capitulum pꝛimum eſt pꝛohemiale ⁊ eſt ſermo generalis in apoſtematibꝰ: cauſis: ſignis: ⁊ cura oĩum.

Capitulum ſecundũ de flẽone ⁊ eſt apoſtema ſanguineum: ⁊ de medicinis eiꝰ.

Capitulum.iij. de apoſtemate glandularum ſeu flegmone eaꝝ ⁊ de medicinis eiꝰ.

Ca.iiij. de flegmone qđ dicitur antrax ⁊ carbũculus ⁊ medicĩs eius.

Ca.v. de flegmone qđ ſpũa dicitur claues vel furunculus ⁊ medicinis eius.

Capitulum.vj. de pruna ſeu carbone ⁊ igne perſico ⁊ medicina eiꝰ.

Ca.vij. de vena egrediendi ⁊ medicĩs eius.

Ca.viij. de panaricio ⁊ medicinis eius.

Capitulum nonum de apoſtematibus paruis ⁊ puſtulis illius generis vt ſunt moꝛbili ⁊ variole: ⁊ medicinis eoꝛum.

Capitulum decimum de exituris calidis extrinſecis quia de intrinſecis vt pꝛima ſectione eſt dictum ⁊ erit ſermo generalis in terminationibus apoſtematum.

Ca.xj. de eſtimeno ⁊ cancrenis eiꝰ.

Ca.xij. de moꝛo ⁊ medicinis eius.

Capitulum decimum tertium de appꝛopꝛiatis apoſtematum ſecundum diuerſitatem membꝛoꝛum in quibus ſiunt.

Capitulum pꝛimũ pꝛohemiale: ⁊ ẽ ſermo gñralis in apoſtẽatibus cãis ſignis ⁊ cura oĩum.

Apoſtema ſecundũ Galienum eſt tumoꝛ pꝛeter naturam quo membꝛa magnitudine deficiunt ab eo qđ eſt ſecundũ naturã. Diuiditur aũt ⁊ variatur per genera ⁊ ſpẽs variatione ſuarum cauſarum penes quas eius cura ſeu meditatio plurimũ variatur: ⁊ pꝛoinde ad curã neceſſariam

requirende ꝓut ad glauconem docuit Ga. q̄ ſunt q̄tuoꝛ
materialis: foꝛmalis: efficiens: ⁊ finalis. Materialis ē
duplex: vna in qua: ⁊ eſt omne membꝛum habens regi-
men adeo: vt in oſſe ⁊ cerebꝛo etiā fieri poſſit quāq̄ꝫ Se-
rapioni videatur contrarium eo ꝙ recipere nequeunt ex
tenſionem magnitudinis ⁊ tumoꝛis que eſſentialia ſunt
apoſtemati ipſi. Ad quod rex Abo. reſpondit oſtendēs
ꝙ in pꝛedictis membꝛis poſſit fieri apoſtema ſic omne ꝙ
recipit nutrimentū recipit augumentū ſuperfluitatē ipiꝰ
cū in eo collecta fuerit recipe pōt extēſionē ⁊ ſi nō magnā
vt expedit in apoſtemate ꝓpꝛie tñ aliqualē recipit q̄ ſit ſi
milis apoſtemati ſenſui māifeſta vt hoc dici poteſt ꝙ fie
ri poſſit apoſtema in eo ſiue ſit cōſimile cuius egritudo
eſt pꝛincipaliter ſiue officiale cuius egritudo eſt cōſequē-
ter: ⁊ tñ a nā eius mutata foꝛmā accepit. ſ. magnitudinē
⁊ leſionem eo ꝙ leſionem ipſius ⁊ opatōnis ſimiliter eiꝰ
magis manifeſta eſt ſenſui quā leſionem conſimilis. licet
pꝛincipaliter ſit in ipſo. Alia mālis eſt ex qua: ⁊ eſt q̄tuoꝛ
hūoꝛes aquoſitas ⁊ vētoſitas penes tales cauſas diuidiť
i gñā: ⁊ ſpēs eēntiales: nā apoſteatū aliō calidū aliō frigi
dū. In ſpēs: nā calidi quoddā eſt ſanguineū: quoddam
colericum: quoddā ꝯmixtum. Et frigidi quoddam fleg
maticum: quoddā melancolicum: ⁊ quoddam aquoſū
⁊ quoddam ventoſum: ⁊ ea que gñm ſunt illoꝛum: lꝫ ip
ſius mā plm miſta ē: verūꝫ qꝛ moꝛbi ſpecificati cura ma-
gis ꝓpꝛia eſt: ⁊ certa apparetqꝫ apoſtēa inquātum moꝛ-
bus ⁊ accidēs eſt ſpecificeť dupliciter vt ꝑ ſbm in quo ⁊
eſſentiam eius depēdētem a mā eius ex qua ſm duplicē
eiꝰ gñerationem dictam. Et medicina ſeu cura ꝓpꝛia ei
debetur ſm ꝯſiderationem ꝙ ꝓut eſt membꝛi oꝛganici a
cuius natura curationis ſumitur ingeniū rōne cuius ita
eſt moꝛbus vni membꝛo pꝛopꝛius ꝙ nō alteri: verbi gra
tia ſirſen: frenſis: litargia: pleureſis pyxplōia: ⁊ ſimilia iſta
ita ſunt oꝛganicis mēbꝛis a quibus denominationem re
cipiūt ꝓpꝛia egritudo ꝙ nō alteri: qꝛ nō epati nec ſtoma
coꝛ nec renibus: nec ſimilibus eis. Et ſub hac ratione eiꝰ
cura cecidit ſeu ꝑtinuit ad ſectionem pꝛimam: vt qꝛ in ea
egit de cura apoſtematum occultoꝛum mēbꝛoꝛum ſcilicꝫ
in ꝓfundo coꝛpoꝛis pōitoꝛum q̄ officialia ſunt. ſm vero
cōſiderationem ſue eſſentie q̄ moꝛbus calidus eſt ⁊ frigi
dus a natura humoꝛis ꝓcedens: ⁊ ſic eſt cōſimilī ꝯſili m
bꝛo a cuius natura curatiōis vie ſunt ingenium: qꝛ quā-
titatis calefaciēdi: ⁊ infrigidandi exiccādi ⁊ humectandi
habetur: ab ea cadit ſeu ꝑtinet ad hanc ſectionem ſecūdā
vt qꝛ agatur in ea de cura apoſtematum apparentium. ſ.
cutis ⁊ ſubcutaneoꝛum vt carnoſoꝛum que vniuerſaliter
totius habitum cōpꝛehendunt: licet infraſcripta cura q̄-
tum generalis intrinſecus ſit cōmunis. ¶ Cauſa effici-
ens duplex eſt. ſ. intriſeca ⁊ extriſeca. Intriſeca vō ē du-
plex ſm duplicem modum fiendi ipſius: nam aut ſit ſe-
cundum modum influxiōis ⁊ eſt plurimum: ⁊ tunc cau-
ſa eiꝰ erit triplex: vt ex parte influētis ſeu mittētis vt coꝛ-
poꝛis totius vel mēbꝛi: ⁊ eſt plectoꝛia vel cacochimia cū
virtutis ipſius foꝛmidine nō abſolute: ſecūda eſt ex par-
te membꝛi recipiētis: ⁊ eſt debilitas eius naturalis vł tē-
poꝛalis: ⁊ vacuitas diſponēs ad recipiendū: ⁊ doloꝛ foꝛ
tis ⁊ caliditas in attrahendo coadiuuās: etiam ſi non ſit
eius ſitus inferioꝛ ⁊ mittētis repletio nō exiſtat: tertia eſt
viarum aptitudo: qꝛ ipſarum largitas venarū vel poꝛo
rum demittēte ad recipiens ꝓtenſoꝛum. Inquit. n. Iohā
nicius. Modi moꝛboꝛum ex innaturali malitia ⁊ cāꝫ ali
quo humoꝛum cōcurrentium ad infirma mēbꝛa ſunt q̄-
tuoꝛ: pꝛimus eſt virtus mēbꝛi impellētis ⁊ debilitas reci-
pientis: ſecūdus eſt multitudo humoꝛum: tertius eſt de
bilitas virtutis nutrictis. ⁊ quartus largitas vie vt po-
roꝛum vt ſupꝛa in iūcturis eſt dictum. Aut fit ꝑ modū
cōgeſtionis ⁊ illud fit raro. Cuius cā eſt debilitas ſola
mēbꝛi in quo apoſtema eſt: quare nō ſuum poteſt ꝓpꝛiū
cōuertere nutrimentum totum vel ſecūdum partem: qꝛ
mēbꝛum ſit paruum ⁊ nutrimētum multum: vel qꝛ nu-
trimentū poſſit cōuertere ſed ſuperfluitates eius neq̄at
expurgare: vel debile in ſe: vel qꝛ ſit multe groſſe ⁊ viſco
ſe: aut imbibite: vel qꝛ ductuſ ſint obſtructi: vel ꝙ deficit
ei exercitium: vł euacuatio naturalis cōſueta ei vel artifi
cialis. Inquit. n. G. Et enim temptat quidē natura ſu
is ſemper vtens virtutibus aſſimilare quoqꝫ que nutriū
tur: quocūqꝫ fieri poteſt benignum expellere vero qō nō
eſt tale ſi nō quandoqꝫ ꝓpter groſſiciem vel viſcoſitatē
vel ſubtilitatem imbibitam: vel multitudinem ſupfluita
tis vel ꝓpter quandam ſtructionem: vel ꝓpter ſui ipſiuſ
imbecillitatem nequeat ex ſe expellere qō malum eſt: ne-
ceſſe eſt: ⁊ ipſum moꝛās ſecundum animalis coꝛpus coꝛ-
rūpi: ⁊ in ipſa pericula egritudinem ꝓcreari: vt apoſtēa
quod vel erit fiens vel factum. Fiens vt dum materia in
fluit vel generatur ⁊ coadunatur in vacuis mēbꝛoꝛū re
gionibus. Factum vero cum iam fluxit vel generata ē
vel coadunata ⁊ dicitur ꝓpꝛie extura: ⁊ eſt habens qua-
tuoꝛ capitula. Cauſa vero debilitatis vtriuſqꝫ mēbꝛi in
terioꝛ plurimum eſt malicia ꝯplexionis diuerſe: vł equa
lis: naturalis vel accidētalis: ⁊ eſt humoꝛis vicio plrimū
vel ſine obſtructionis cauſa plurimum eſt coartatoꝛia: ⁊
eſt multitudo humoꝛum ⁊ ſupfluitatum ⁊ ipſarum groſ
ſicies ⁊ viſcoſitas ex regimine ꝓcedens vel natura mbꝛi
qꝛ ſint eius ſupfluitates tales vt ſunt nerui pānicult oſſa
⁊ ſimilia. Et eſt cauſa antecedens. Cauſa vero extrinſe-
ca ⁊ eſt cauſa pꝛimitiua cōmunis quantum ad vtrumqꝫ fi
endi modum eſt malicia regiminis nō ſolum in cibis ⁊
potibus: ſed in alijs omnibus necēijs rebus nō naturali
bus taliter vt eis procedāt omnes cauſe extrinſece ꝑnar-
rate: ⁊ motus humoꝛum influentium vel multiplicatō ⁊
aggregatio ipſoꝛum in membꝛo apoſtemando ex quibꝰ
ſunt maxime motus foꝛtes coꝛpoꝛei ⁊ animales ⁊ vinū
⁊ etiam cauſe non neceſſarie: vt caſus: percuſſio: moꝛſus
⁊ ſimilia. Cauſa foꝛmalis eſt detractio naturalis mem-
bꝛi magnitudine apoſtematis ab eo quod eſt ſecundum
naturam. Et ſecundum hanc diuiſionem diuiditur apo
ſtema: qꝛ aut eſt tumoꝛis grandis vt apoſtema eſt: aut ꝑ
ui: vt eſt puſtula ⁊ bothoꝛ. Cauſa vero finalis qꝛ aut erit
ſalubꝛe aut moꝛtale quantum ad finem vltimū: aut quā-
tum ad finem medium qui eſt altero modoꝛum ſex: quia
aut reſoluetur aut maturabitur ⁊ ſanatur: aut lapidea-
tur: aut putreſit ⁊ coꝛrumpitur fetenter: aut ſubito apie-
tur ⁊ ſuffocat: aut permutatur. Et melioꝛ harum eſt re-
ſolutio: ſcūda maturatio ſeu ſanatio: mala eſt apertio ſu-
bita ⁊ ſuffocatiua: deinde coꝛruptio: lapidatio vero me-
dia eſt: permutatio poteſt ſe habere ad bonum ⁊ malū.
Signa deinde ad curam apoſtematis certam: ⁊ comple
tam opoꝛtet inueſtigare ſigna generum ⁊ ſpēꝝ ⁊ cāꝝ
eius: dictū eſt enim ſupꝛa in pꝛincipio operis auctoꝛitate
G. Nō cura cuiuſlꝫ moꝛbi confeſtim legē cognitionē

ſacientis cauſe adeo vt dicat ad glauconem. Nihil mira
bile in tantum medicos peccare ſanationibus inquantū
⁊ in cognitōne fallantur. Signorum ergo apoſtēatum
quedam ſunt generaliſſima: quoꝝ quedam ſunt exterio
rum q̄dam interiorum. Exterioꝝ ſunt mãifeſta ſenſui vt
apoſtematum exterioꝝ mēbrorum: ⁊ ſunt tumor ⁊ infla
tio. Interiorum vero q̄dam ſunt eſſentialia ⁊ cōmunia
omnibus vt ſunt grauitas vel tēſio: ⁊ inflāmatō ſeu tu-
mor: ſi ad ipſuz cū medio ꝑueniat ſpiritus: vt q: fuerit in
ſtomaco: epate vel ſplene. Quedā accidētia ex cōmuni-
tate ꝑ vicinitatem vel colligātiam: vt tēuitas in mirach
ventris extēuatio corporiſ ſubita ⁊ in oculis cōcauitas re
pētina. Quedam ſunt ſigna generuz ipſius. Nā ſi ſit ca
lidum p̄dictis ſignis addet̄ inflatio ⁊ dolor acutus ⁊ for-
tis ⁊ ꝑdurās. Et hoc ideo qm̄ in eo nō ſolum eſt repletō
ſꝫ malitia cōplexionis diuerſe ⁊ cōtinuitas ſolutio q̄ ⁊ ſi
ſigna ſiat: ſunt etiam ꝯcauſe vt ſupra dictum eſt: quibus
fiens apoſtēa ſi nō obuiet̄ ad factiōis cōplementum bre
uiter ꝑducetur. Et ꝓinde ypo. inuenimus in affo. dixi-
ſe. Dolores in lateribus ⁊ pectoribus: vel in alijs ptibꝰ
ſi multum ſteterit ad diſcedēdum magnum malum. Et
eſt etiam febris maxime ſi ſit cordi ꝓpiquū ⁊ putrefactū
ſeu ſaniem faciet ⁊ etiam cōmitātur illa. Et ſigna ſpecie
rum q̄ ex materia ſunt depēdentes: ſunt ſigna materieꝝ
ipſius ex quibus fiunt q̄ infra dicētur. Et ſūt in ſumma
Nam ſi quidem ſit calidum: ⁊ materia eius ſit ſanguis:
accidētia p̄dicta erūt obtuſa: ſi vero colera erunt intēſa ſi
vero aduſta: erunt intēſiora: ſi vero frigida: dolor erit ꝑ-
uus: nec tumor magnus ⁊ acutuſ: q: materia eſt diffuſa
⁊ viſcoſa nō bene cōgregabilis: nec eſt febris inq̄tū hu
ius niſi ꝑ putrefactionem caliditatem acquirat. Et ſigna
ſpecierum infra dicētur: ⁊ ſunt in ſumma ſigna dn̄ij fleg
matis vel melācolie: ⁊ ſi ꝑuenire poſſit ad ea ſenſus in fle
matico ſentiet frigiditatem: albedinem: ⁊ molliciem. In
melancolico duriciem ⁊ fuſcitatem abſq3 dolore omnio
Et in ventoſo tēſionem reſiſtētem tactui cum dolore. Si
gna vero ſidoꝝ ſeu cārum mālium ſunt. Nam ſi fuerint
in mēbro ſenſibili neruoſo erit dolor acutus pungitiuus
⁊ fortis q̄n̄q3 ꝑducēs ex cōtinēti ad ſpaſmum alienatōez
⁊ anhelitus nocumētum: ⁊ pulſus eſt ſerinus. Si vero i
mēbro inſenſibili fiat: fit in eo grauitas ſine dolore acuto
vel eſt dolor grauatiuus ⁊ pulſus vndoſus. Et ſignum
ꝓprij mēbri officialis in quo eſt: eſt nocumētum opatio-
nis illius. Et ſigna modorum ſunt: nam ſi ꝑ modum in-
fluxionis fiat: videbis ſigna repletiōis totius vel alicuꝰ
mēbri ⁊ venaꝝ ⁊ debilitatem mēbri: ⁊ ꝑ eoꝝ euacuatio-
nem ceſſat vel minuit̄ apoſtema: ſi vero ꝑ modum cōge-
ſtiōis: ſigna debilitatis mēbri apoſtēati ſola aderunt: vel
cū regiminis malicia: ⁊ p̄dictarum priuatōne. Et ſi quo
q3 ſit in fieri: videbis augeri tumorez ⁊ accidētia quotidie
paꝝ poſt parum. Si vero factum: iam mā eſt aggregata
cū cupo: tumor ꝑmāebit in eſſe ſuo: ⁊ dolor ⁊ fe. ex tūc
augebit ꝓꝑ digeſtionē mē q̄ ex tunc icipit fieri ſi fieri dꝫ.
Signa vero tpꝛz ei ſunt tripliciter ſumpta: vt q: penes
eſſentiā eius: penes accñtia: ⁊ penes ſigna digōnis ⁊ idi-
geſtiōis. Penes eſſentiam quidem: nam in principio in
cipit tumeſcere mēbrum: deinde auget̄ donec ſtet: dein-
de ſtat in vltimo: in regiōibus mēbrorum: deinde minui
tur ⁊ reſoluitur ſi debeat eſſe ſalubre. Sed dices, vbi ſūt
vacue regiōes mēbroꝝ cum dicat Ar. nō eſſe dare vacu
um in nā. Cui reſpōdit G. dicēs. Quoniam aūt in cō
tinuo nō eſt dare vacuum: ⁊ ſi aliquid influxerit concur
rāt ad ſe inuicem vniuerſe ꝑticule corporis quēadmodū
⁊ in aq̄ videmus ſigna cōcurrūt ꝓꝑ effluxionez: vt quid
nō rareſient ꝓpter influxionem: ſic ergo ſūt: ⁊ ſi nō actu
potētia tn̄. Penes accidētia vero nā ſi in principio ſiūt
p̄dicta eſſentialia erunt leuia. ⁊ cum ꝑuenerint ad augu-
mentum augebūtur: ⁊ apud ſtatum vltimabūtur ⁊ in de
clinatione remittētur donec totaliter eſſent ſi ſalubre ſit
apoſtema: ſi vero mortale ſtabūt in acumine ſuo dōec ex
tiguāt. Tertio penes digōnis ⁊ idigōis ſigna eiꝰ tpa di
gnoſcūt: nā ſi icipiat maturari: videbis duritiē q̄ in prin
cipio fuit minuit: ⁊ dolorem ⁊ febrem augeri ſi fuerit vl'
inſurgere ſi nō fuerit: deinde vltimari qn̄ digeſtio ⁊ ma-
turatio ſit cōpleta: ⁊ virulētia egreditur ſi ſit nō ſub cute
celatum: vt q: in oculis naribus vel labijs pleura: ⁊ ſimi
libus fiat. Inquit. n. G. In omni apoſtemate ſub cute
celato ſolet eruginoſus exire liquor maxime ſi calidū ſit
vel maturum: ⁊ vltimo cum cōpleta eſt: ⁊ ꝑfecta minui.
Signa forme eius ſunt. Naz ſi apoſtema fuerit magnū
grauedo: ⁊ dolor erit maior: ⁊ maior leſio opatiōiſ cōſue
te. Si vero paruum vt puſtula vel bothor p̄dicta ſūt mi
nora. Signa vero finis ⁊ termiatōis ſunt diuerſa ſꝫ di-
uerſitatem ipſius: nam ſi quidez reſoluat̄ remiſſio fiet do
loris grauitatis ⁊ fe. ⁊ aliorum cōcomitātium accidentiū
⁊ virtutis inualeſcētia: ⁊ fortitudo. Signa vero matura
tionis ⁊ ſaniationis ſeu ſuppurationis fientis ſunt ꝓlon
gatio apoſtematis pulſatio ⁊ doloris ⁊ fe. augumentatio
ſed ipſius facte illorum eſt diminutio. Inquit. n. ipo. in
affo. Circa generationem ſaniei dolores ⁊ fe. accidūt ma
gis quā ꝑfecta ſanie: ⁊ cum hec eſt augumētatio grauita
tis ⁊ pōderis. Et ſigna eruptionis ſunt rigor diminutio
grauitat̄ ⁊ doloris ⁊ fortis egreſſio puris. Et ex ſignis
bonis ſunt: vt ſanies que erumpit ſit laudabilis: q: alba
lenis: ⁊ equalis carēs malo odore: ⁊ ſequit̄ diminutio vl'
ceſſatio fe. doloris ⁊ aliorum accidētium: ⁊ virtutis inua-
leſcētia ⁊ opationum eius. Que ſi ſunt ecōtra ſunt ma-
li ſignificatiua ſigna ſubtiliatiōis ⁊ conuerſionis in lapi-
dem ſunt diminutio doloris ⁊ fe. oio cum duritie vel au
gumētatio ſi in pricipio fuerit. Et ſigna corruptiōis fetē
tis ſunt mutatio coloris ad liuiditatem vel nigredinem
mēbri vel vicini ⁊ exeūtium fetor. Signum ſubite aptio
nis eſt ſubita minoratio grauedinis ⁊ doloris in apoſtēa
te membrorum: ⁊ ꝑmutatio eius in mēbro ad qđ tranſit
materia: ⁊ q̄n̄q3 exitus puris vel ſanguinis. Signa vero
ꝑmutationis ſūt diuerſa ſꝫ diuerſimodā ꝑmutationem
ipſius. Et ſunt nam ſi quidem mutatio ſit de interioribꝰ
ad exteriora ſunt alienatio accñtium ⁊ ꝑmutatio interio
rum ſitus cū dolore: tumore ⁊ q̄litate mutata exterius in
mēbro ad qđ mutat̄. In quo ꝓinde dolor ⁊ caliditas ē pꝰ
ꝑcepta ⁊ ſūt bōa: ꝯ̄ria vero mala. Inqt ipo. in affo. Eriſi
pilā interius extra ꝯuerti bonū exteriꝰ vo itꝰ malū. Aut
erit de nobili ad ignobile: vt de principali ad emūtoriuz
aut ecōuerſo: aut de minꝰ nobili ad magis nobile vl' ma
gis: vt de pleura ad pulmonē: aut de pulmōe ad cor: aut
de ſuperiori ad inferius: aut ecōtra. Si quidē ergo ꝑmo
modo permutetur ſigna erūt aliēatio doloris in fe. ⁊ alio
rū accñtiū: virtutis inualeſcentia: ⁊ in grauitate dolor ca
oerre: ⁊ tumore in emūtorio. Si vero permutet̄ eō ſigna
erūt ꝯ̄ria: ⁊ malicia ahelitus: ⁊ pulſus: ſi ꝑmutatio ſit ad

ſpūalia: ⁊ ad cor: q: eius cōſecutio ⁊ diuiſio erūt manife
ſta: ⁊ pulſus diuerſitas ⁊ ieq̄litas. Si aūt fiat de ſupiori
ad inferius vt de cerebro ad cor ſigna erūt eadē cū p̄dict
Si vero de eo vel ſpūalibus ad nutritiua: ſigna erūt tē
ſio in ipocūdrijs: ⁊ ḡuitas: ſi ecōuerſo de iferioribus ad
ſupiora mutet: ſigna erūt malicia anhelitus: q: coāguſta
tio eius ⁊ dolor pectoris ⁊ ḡuitas in pte furcule: ⁊ ardo-
ris ⁊ doloris mutatio de inferioribus ⁊ nutritiuis ad ſpi
ritualia ſi ad ea pmutatio fiat. Si vero pueniat ad cere-
brꝫ ſeu caput dolor erit capitis ⁊ alienatio ⁊ vigilie: ⁊ qn̄
qꝫ ſubeth ⁊ ſtupor. Si vero ad emūtoriū pꝰ aures ſigna
erūt q̄ ſunt dicta ⁊ bona nūcia ſi ꝯſiſtit virtuſ. De his āt
oībus q̄liter: ⁊ in quibus fiat ⁊ cū quibꝰ iūuētur termia-
tiones bone ⁊ obuiet malis infra ſpālē afferemꝰ xp̄o du
ce ſmonem. Cura apoſtēatis duplex eſt gn̄alis ⁊ ſpālis.
Generalis quidē eſt euātio. Cū.n. ſit morbus mālis ex
repletiōe vacuitatū regionū mēbrorꝫ ipſum inquātū hꝰ
euacuatio ſanat: vt hipo. dixit. Completur autem eius
euātio qn̄qꝫ euacuatiōe ptis apoſtēate ſola vt cū apoſte-
ma fuerit iā factū quocūqꝫ mō que ꝓpria ⁊ abſoluta cura
nō eſt: fiet aūt p extractū ſolū de pte patiēte q duplr ha-
bet ꝯpleri p diaforeſim primo ſo p caraſionē. Quibꝰ āt
pticularibus medicinis ꝯpleātur hec ambe ſupius dictū
eſt ⁊ in ſpāli cura infra dicet. Si vero nūdū factū ſit ſed
adhuc ſit fiens quocūqꝫ mō fiat ſola ptis in q̄ ſit euātōne
nō ſanat quinimo ēt ei ſanatio ſm G. ſit cōpoſita ex p̄ui
ſione ⁊ cura ſicut morbi fiētiſ cuiuſlꝫ oꝫ vt p̄cedat p̄uiſio
⁊ abſciſio efficiētis cāe: deinde ſequat cura apoſtēatis fa-
cti ſeu euātio mē iā influxe: vt his ⁊ alijs cōſiderādis at-
tētis eiꝰ medicatio cōſiſtat in q̄tuor. In abſciſiōe aīn̄ cāe
q̄ nūc eſt in curatiōe apoſtēatis ſeu abſciſiōe mē influxe
iā ⁊ cōcepte in pteqꝫ collecte q̄ cā ꝯiuncta ipſius exiſtit: i
regimie ⁊ accidētiū correctiōe. Abſciſio vero aīcedentis
cāe ꝯplebit ſi p modū fiat influxiōis primo cū euātiōe to
tius corporis vel mēbri influētis ꝯueniēti: ⁊ circūſtātijs
⁊ cū deriuatiōe ad ꝯriū cū eorꝫ alterius p̄ſuppōat reple-
tio. Fiet aūt duplr ſm duplicē modū repletiōis: aut.n.
eſt plectoria: aut cachochimia. Si quidē aūt plectoria ſit
euātio eius cōplebit ſloia p antipiſteſim facta vl' ei ꝓpor
tionalibus magis ꝓprie ⁊ in ieiunio q̄ cū re alia ſicut eſt
fricatio multa: ⁊ aſpera exercitia balnea āpliora: ⁊ euapo
rātia farmaca: ⁊ purgatio cū ſolutiuis: ſloia.n. euābit ⁊ ie
iunio in oī diſpōne ſi cū fe. alias vero nō. Itē ſi repletio
multa ſit neqꝫ balneis neqꝫ exercitijs impiculoſum ē vti
Si vero repletio ſit coccimia farmatia euābit appropria
ta coccimie q̄ ex p̄dictis eſt nota. Secūdo cū cōſtringen-
tibus ⁊ coartātibus venas medias atqꝫ ductus. Fiat āt
illud cū ſtipticis ⁊ pōticis applicatis venis intermedijs:
ſi ſint apparētes q̄lia in cura iūcturarꝫ ⁊ alibi dicta ſunt: ⁊
infra dicētur in ſpāli cura. Et tertio fac cū ꝯfortantibus.
mēbrꝫ ne recipiat q̄lia ſūt ſtiptica farmaca ſubſtātiā eius
coadunantia ⁊ adequātia cōplōnē ipſius cū caliditate vl'
frigiditate ꝓut diſcraſia exigit vel ꝓprietate: ⁊ cū ſedan-
tibus dolorē eius atqꝫ calorē ne vlterius trahat q̄ ſunt ſ
nota in cura iūcturarū: ⁊ ſtōaci ⁊ ifra in ſpāli cuā dicētur
Et ꝯdiſi cū aceto ꝓhibēt apoſtēa in prin. Si p modū cō
geſtiōis ſit fiēs ꝯplebit cū cōfortatiōe ex adequātibus cō
plexiōem ipſius mēbri in quo apoſtēa ſit ⁊ viuētibꝰ ſub-
ſtātiā eius ne māꝫ gnāt qm̄ cā eius interior aīs eſt ꝯplo
nalis nō hūoralis vel exterior pmatiua niſi replo aīs ſit

in eius debilitate cū cā quo caſum p̄mittere oꝫ euōnē vt
dictū eſt. Euātio vero apoſtēatis ⁊ euātiōeꝫ mē influxe:
⁊ ꝯgregate in ipſa parte q̄ ad curā ſpectet nō ꝓpe ſi ⁊ di
uerſimode ſm diuerſum eius fiēdi modū: ſi.n. p modū
influxiōis ſit factū ꝯplebit duplr p recurſuꝫ ⁊ p extractū
Per recurſum ſit tripliciter p pulſum tractū ⁊ trāſmiſ-
ſum: i his oībus vel pluribus tm̄ recurret. Si vero per
modū ꝯgeſtionis ſit factū ꝯplebit ſilr: lꝫ p extractū de pa
tiēte magis: ⁊ p pulſuꝫ minus: pulſus aūt mē ſit ſi in pn-
cipio infrigidet: ⁊ parti patiēti ſtiptica appōamus. Cō-
petūt.n. talia repcuſſiua in principio oīs apoſtēatis p in-
fluxiōis modū fiētis inquātū apoſtea eſt: lꝫ fallat ratōne
mē: vel q: frigide groſſe ⁊ viſcoſe hec ex talibus intuean
tur magis vel q: venenoſa tibi repulſio impellit ad prin
cipale cū ſua ꝓprietate ad cētrꝫ.i. cor. Aut rōne mēbri: vt
q: ſit emūtoriuꝫ alicuius principalis ad qđ influxit mā a
quo repulſio nō ad circūſtantes particulas repellit māꝫ
⁊ diſſeminat: lꝫ ad principale totū reddit vnitā pp viam
amplitudinē in alijs vero excuſat a repletiōe ad illđ euā
tio diſſeminatioꝰ mē ⁊ eius ꝓprietas. Tractus aūt fiet cū
euātiōe partiū oppoſitarꝫ ⁊ remotarꝫ: ⁊ illud cū fricatiōi
bus ligaturis ꝯpſſionibus doloroſis: ⁊ vētoſatiōibus: i
ptibus illi oppoſitis ⁊ remotis vel ꝓpinqs: vt mā de lo
co apoſtemādo ⁊ de ꝓfundo corporis ad exteriora traha
tur quēadmōꝫ in plēſi ⁊ litargia vētoſamuſ exterius ⁊ in
alijs: vt māꝫ euacuamus ⁊ extrahamꝰ ſic quoqꝫ flōamuſ
⁊ venas lingue inguātia ⁊ ſaphenā in apoſtēatibꝰ matri
cis ⁊ veſice: ⁊ renū. Trāſmiſſus vero cū applicatiōe me
dicinarꝫ ſtipticātiū ſ ipſū ꝯplet: his.n. oībus vel plibꝰ: ⁊
mā actu fluēs q̄ adhuc in venis eſt puis mēbri repelletur
⁊ q̄ fluxa iā eſt recurret ad circumiacētes ptes diſſemiā
ta: vt forte vno auxilio ſil' influēs mā ⁊ effuſa tota depaſ
ſa vel paſſura particula expellat. Et illud eſt cū mā recur
rere bene ſit apta: ⁊ q: calida ſit ⁊ ſubtilis. Extractus de
pte faciēte ſit dupliciter inſenſibilr p diaforeſim: ⁊ diafore
tica farmaca: vel ſenſibiliter p curatiōeꝫ ſeu ſectiōeꝫ: vbi
nō recurret tota: q: groſſa ſit ⁊ viſcoſa: p̄cedat āt eas ma
turatio vel mollificatio reſolutiōeꝫ qn̄qꝫ: ⁊ mollificatio
nē qn̄qꝫ ⁊ ſanitōnē ⁊ caratiōeꝫ: deinde ſeqtur mūdifica-
tio ſaniei: deide icarnatio ⁊ ꝯſolidatio vlceris: ⁊ vltio ſi-
gillatio: ſeu cicatrizatio eius. Quibus aūt medicinis ha
bēt illa ꝯpleri ſ in prima ſectiōe: vbi de cura apoſtēatuꝫ
egimus dictū eſt: ibi.n. oñdimus q̄ ex medicinis pticula
ribus apoſtēatū q̄dā erūt repcuſſiue frigide: ⁊ ſtiptice vl'
calide: quedā trahētes q̄dā diaforetice: quedā ſaniētes ⁊
maturātes: q̄dā erūpētes: quedā mūdificātes: q̄dā icar-
nātes: q̄dā ꝯſolidātes: ⁊ q̄dā ſigillātes ſeu cicatrizantes:
tali ordie approximāde in tpibus eius: ⁊ ordo eſt vt i pn
cipio apoſtēatis p modū iſluxiōis fiētis magis: ⁊ calidi i
emūtorio nō exn̄te ſupōat repcuſſiua. Quapp Abo. di
xit ⁊ oꝫ vt in potu tribuatur hn̄ti apoſtēata aq̄ ēdiue aq̄
ſolatricū medullis caſiet. Si vero ſint ſtiptica calida tem
pate: ⁊ in augumēto pmixta diaforeticis: ⁊ inſtatis p̄nci
pio: ⁊ plurimoꝰ eius magis: ⁊ tūc in attrahētia ſic miſtrē
tur cū ſcāpellatiōe ſeu ſcarificatiōe: ⁊ ꝓprie cū mā multa
vel mala pducēs mēbrū ad correctionē in quo nō expe-
ctata eſt in fine ſtatis ⁊ declinatiōe vero diaforetica ſola
habētia quid ſtiptici ⁊ aromatici ſi in mēbro ſit virtūtem
iſluētē hn̄te q̄ ſi nō rſoluat: ⁊ mā ſit aggregata tota vt ſa
cta ſit exitura maturātia ⁊ ſanantia miſtrentur deinceps

facta ſuppuratiõe ⁊ dubellati erũpẽtia miſtrẽtur. Fiat ãt apertio ſm̃ proceſſuꝫ rugaꝝ mẽbri niſi i quibuſdã õ qb⁹ infra dicet. Deĩde mũdificantia ſanię ⁊ pus. Deĩnd in carnãtia ſi expediat. Deĩde ꝯſolidantia: ⁊ vltima cicatrizantia: ⁊ i alijs aliter terminãdis ſeu fiẽdis: aliter ãt ẽ operandũ ꝓut i ſpãli cura dicet. Et determiandis ſꝫ alteꝝ pdictoꝝ moꝝ ⁊ dixim⁹ eo ꝙ inter ceteros ſunt meliores vel boni. Et modus eſt vt apocruſtica in ſuo genere frigida ⁊ ſtiptica: diaforetica ⁊ calida ſint tẽperata ⁊ ſanitiua calida ⁊ humida in ſecundo gradu ſint proportionata nature mãe ⁊ mẽbri ⁊ ꝓinde variat ſꝫ varietatẽ illoꝝ nõ exercendo: accidũt.n.ex coꝝ exceſſu inconuenientia multa. Ex repercuſſiuis quidem vehemẽtia doloris ꝓpter retentionẽ materie ⁊ ſoliditatẽ mẽbri: ⁊ reductõ qñqꝫ ad principale: ⁊ qñqꝫ induratio apoſtẽatis: ⁊ qñqꝫ tẽdit mẽbꝝ ad corruptionẽ cũ viriditate ⁊ nigredine ⁊ ꝓprie quando medicat cum eis i fine rei: ⁊ prope ſtatum. Ex diafore. v̇o fit cicatrizatũ apoſtẽatis ⁊ coloris additio ꝓp ſiccitatẽ. Et ex ſaniãtib⁹ corroſio mẽbri ⁊ vlceratio: ſaies.n.lõgo retẽta tpe acuit dixit G. Cũ ꝙ talia videris inſurgere incõuẽientia oꝫ vt deſiſtas ab eis: ⁊ corrigas incõueniẽtia nocumẽta ꝗ ꝓuenerũt. Et illõ eſt vt doloris violẽtio vehemẽtis tollas: ⁊ corrigas cũ ẽbrocis calidis anodinis: ⁊ cũ emplis ex eis: vt ſe.aneti: ⁊ radice lilij: floꝝ camõille: lilij: fenugre.ſe.lini: ⁊ radice biſmalue: ⁊ cũ oleis eoꝝ ⁊ fecibus eorũdẽ: ꝗ indurationẽ eius corrigũt reditiõi ad ꝓncipale obuies cũ cordialib⁹ ſtipticis intus ⁊ extra approximatis cũ vẽtoſis rubificãtibus ꝯ ptẽ. Et ſi mẽbrum vireſcat vel liueſcat: qꝛ tendit ad corruptiõeꝫ ſcalpellabit vel ſcarificabit ꝓfũdũ vel ſuꝑficiale ꝓut nẽ mẽbri cõuenit ⁊ loco ipſius: ſꝫ pri⁹ inunge mẽbꝝ ex bolo armẽo diſſoluto in oleo ro. vel aq̃ cũ alijs auxilijs dicẽdis in cura extiõeni: ꝙ ſi cũ toto hoc nõ ſaluabitur ſed putreſcit iuſſit ĩpo. abſcidere ipſuꝫ ne putredo ex eo ꝓcẽat ad alia mẽbra: ⁊ qñqꝫ morit ⁊ in oĩb⁹ ꝯfortibũtur ꝓncipalia cũ tyriaca vel mitridato. Sclir zatõ nẽ vero ⁊ exiccationẽ ex diaforeticis ꝓuẽiẽte corriges cũ mollificãtibus diu approximatis ex mucilaginibus: adipibus: medullis: ⁊ ſimilibus quibus hũectãtibus dolor ceſſat. Corroſionẽ ex ſaniãtibus introductã cuꝫ mũdificãtibus ⁊ incarnãtib⁹ dictis: ⁊ alijs ꝗ infra dicetur auxiliãte xpo. Cũꝫ apoſtẽata mẽbra in nã ſint dĩa ꝯſimilia ſ.⁊ officialia ꝑdicte ẽt medicie ſint differẽtes ſbã: ⁊ virtute oꝫ ex illis eligere in cura apoſtẽatis talia ꝗ nẽ mẽbri in quo fit tã ꝯſimili ꝙ officiali ꝯuẽiãt vt cura eius cũ talibus reddat habilis ꝯuẽiens ⁊ ꝯpleta nõ ſolũ quo ad rẽ ꝓpter nãm eius talẽ ꝯſiderare ſufficit: qꝛ apoſtẽa talis morbus ẽ: ⁊ ex tali cã ſeu mã: ſꝫ ẽt cuius mẽbri ſit vel in quo ſit apoſtẽa.n. ſua eẽntia ꝓpria: ⁊ mã ſuiſqꝫ tꝑibus medicinas varias indicat: ⁊ diſtinguit: ſic nã membri in quo eſt ꝓpria quãtitas ip̃aꝝ determinat ſpẽm ꝓpriã ſibi eligit ordinẽ atqꝫ aptũ vtẽdi moꝫ locũqꝫ imiſſiõis ipſaꝝ: ⁊ expulſiõis mẽ. Talis aũt mẽbri ꝯſtat eẽ ꝯplõnalis: qꝛ calida vel frigida: ſicca vel hũida. Et ꝯpõ q̃lis: qꝛ ſit⁹: ⁊ ſocietas forma cũ receptaculis atqꝫ via ꝓncipat⁹ ſeu dignitas ⁊ ingnobilitas. Et cõis: qꝛ ſbẽ raritas ⁊ dẽſitas: ſenſibilitas ⁊ inſenſibilitas: qꝛ hoc mõ quãtitate auxilioꝝ ſeu medicinaꝝ ꝯuẽiẽtiũ apoſtẽati ꝑdictaꝝ quidẽ nã ꝯſimilis mẽbri deẽminat. Nã ſi apoſtẽa calidũ ſit i mẽbro calido repcuſſiua frigida debẽt eẽ ſi in frigido fortiora: ⁊ diaforetica calida ſint in mẽbro calido fortiora: in frigido leuiora ⁊ ſilr̃ de alijs auxilijs: ⁊ ſi mẽbruꝫ ſit valde ſenſibile: vt ẽ neruus corda vel ſtõacus: ⁊ oculus magis leuiora: ⁊ ſint in mordatia ſufficiũt: lꝫ euacuatio vniuerſalis ꝺ beat eẽ maior: ẽt nõ exñte multitudine vt nã reddat auara: intẽdo tñ forti dolori trahẽtia puis: ⁊ i ſedãtia dolorẽ oꝫ eẽ fortiora: ꝗ infra dicẽtur. Nã quoqꝫ officialis ſimilit illã determinat vt ſitus. Nã i ſi fuerit mẽbruꝫ apoſtematũ in ꝓfũdo multiplicãda: ⁊ eligẽda ſũt repcuſſiua ⁊ ſimiliter diaforetica: ⁊ alia auxilio ꝗ lẽptomeriſ ſũt ſbe vt cito ꝓuẽiãt in ꝓfũdũ: ⁊ ꝓprie repcuſſiua. Et cũ talia ſit difficile inuẽire: vt ſupius dictũ eſt: cis paꝝ miſceatur acetuliſ croci. Forma ẽt: nã ſi mẽbꝝ i quo apoſtẽa ẽ i ſua receptatiõe hꝫ rceptaculũ ſeu viã aptaꝫ vñ mã facile poſſit educi vt eſt ſtõacus medicine ꝑdicte: ⁊ ꝓprie ſolutiue debẽt eẽ leues: ſi vero eꝯ erũt ꝯrie. Principatus quoqꝫ nã ſi principia ſint frigida: repcuſſiua ⁊ diaforetica calida oꝫ eẽ leuiora ⁊ nõ pura: ſꝫ ſtipticis: ⁊ arõaticis mixta in quãtitate minori: ſi ignobilis fortiora ⁊ maiora: eligit quoqꝫ principat⁹ medicias ſibi ⁊ ꝓprias ⁊ cordiales odoriferas ⁊ ꝯfortatiuas virtutuꝫ ꝓpriaꝝ in eis ignobilitas vero cõunes: ordinẽ quoqꝫ ⁊ moꝫ: qꝛ talia non multa in quãtitate nec ſubiecto: ſꝫ paulatim oꝫ ip̃a: ⁊ laxatiua propria: ⁊ nobili miniſtrare: lꝫ medicine debeãt eẽ ꝓmpte vt cito imprimãt collectionẽ quã in eis ꝓhibeãt fieri: cũ in eis ſit piculũ grãde. Ignobilis vero ⁊ innatã tñ virtutẽ hñtibus fortia atqꝫ ſubito niſi principaliũ terreat nã ⁊ ⁊ emũtorijs nobilium diaforetica tñ ⁊ fortia. Societas quoqꝫ locũ imiſſiõis medicinaꝝ: ſi.n. ſit in cerebro ꝑ nares ꝑ palatũ aures: ⁊ ſimiles regiones medicinas imittel ſi aũt in ſtõ ꝑ os: ſi in inteſtinis inferioribuſ ꝑ anũ: ⁊ ſi in ſuꝑioribus ꝑ os. Et in vtriuſqꝫ ſimul ꝑ ambas: ⁊ ſi i epate ſit mãm ꝑ inteſtina expelles cũ vẽtrẽ ſoluentibus ſi in gibbo cũ diureticis ⁊ ꝓuocãtibus vrinã: ſi in vberib⁹ ꝑ matricẽ in mẽſtruis: ⁊ ſi in matrice ꝑ ſaphenã: ⁊ ſi in gutture ꝑ venaꝝ eius aptionẽ. Sequit regimẽ in ſex rebus nõ nãlibus ⁊ necãrijs ⁊ nõ necãrijs qꝺ cãm primitiuam tollit oẽm ſupius ꝑnarratã ſi adſit vel ꝓhibet: ſi nõ adſit dꝫ ꝙ eſſe tale vt virtutẽ digeſtiuã ⁊ nutritiuã ꝯfortet i corpore: attractiuã ꝯtẽpet ⁊ retẽtiuã: ⁊ ẽt expulſiuã atqꝫ repletionẽ minuat ſi inueniat ipſuꝫ ꝓut diſpõni cõuẽit ꝗlis ꝯ ſectione prima in cura debilitatis ſtõaci ⁊ digeſtiõe ẽ dictũ: ⁊ extenuatiua dieta. Accidẽtiũ quoqꝫ correctõ in in ſe. doloris ꝓprie patet ex his ꝗ dicta ſunt in cura febrium ⁊ de ſedãtibus dolorẽ in ſectiõe prima: ⁊ ꝓprie in cura egritudinũ iũcturaꝝ. Et ex eis ſũt calida ⁊ hũida tꝑata ꝗ influxã mãm reſoluũt aliã nõ trahẽdo alterãtqꝫ caliditatẽ vt ẽ terafarmacũ lana ſuccida oleo calido infuſa: ⁊ iuſqamũ: opiũ: plũbũ: ceruſa: ⁊ portulaca in calidis. Et eſt ꝓpria illis in quibus timet putrefactio. Ne due res lꝫ ſint in numero vltime: ſũt tñ in ordine prime in apoſtematis cura. Regimẽ.n. ⁊ dieta cura ipſius fũdamẽtuꝫ ẽ generale in cura egritudinis oĩs. Et qñqꝫ ſola ipſius bonitas eſt ſufficiẽs vt oñſuꝫ eſt ꝯ: ⁊ dieta extẽuatiua in ꝑñtis egritudinis cura eſt efficaciſſima: abſcindũt.n. oẽꝫ ei⁹ cãm a ꝗ ꝺpẽdet: nã primitiuã ⁊ extriſecã tollit ſi adſit: vl ꝓhibet ſi nõ adſit: añtẽ ꝑñtẽ: ⁊ accidẽtalẽ abſcindit quo minus vel nõ vltra fluat ꝯiũctũ quoqꝫ in apoſtẽatis ꝑte iã ĩfluxã diminuat: ⁊ reliquũ reſoluit ſaniationi dimittit Sedatio quoqꝫ doloris q ꝓuocãdo reuma fit cã col.e-

ctionis apoſtēa fieri vetat ⁊ deinde ſi aliq̄ mala q̄litas fo
ret a reumate fluēte in ꝑticulas ſit impſſa vt euauonē il
lius remāeat facta alteret v. ꝯtēpātiā habeat q̄ ſm nām.
In alteratiōe aūt ipſius necāria eſt ꝯplōnis cognitio :ſi
ue.n.ea neſcimus quātū oporteat alterare ⁊ qñ ab altera
tiōe deſiſtere:⁊ ſic duoꝝ alterū eſt : ecarū vel nō curare
vl'in cōtrariā diſpōnem adducere. Sequitur cura apoſtēa
tum ſpecialis ſm vnam ꝗ̄ [illegible]āq̄ꝫ eius ſpeciem:⁊ p̄mo de
flōne pro eo ꝙ ſepius accidit:⁊ q: febres ⁊ alia ſinthoma
ta facillime operatur

¶Ca.xj. de flegmone qḋ eſt apoſtema ſanguineuꝫ ⁊ ḋ
medicinis eius.

Flegmon eſt apoſtema ſan. ex ſan. benigno
mediocriter groſſo ⁊ multo pl'in q: repēte i
fluxo ex toto corpore vel aliquo mēbro puta
epate in ſua natura manētibus ꝑ vēas ad va
cuas regiōes ſubcutaneaꝝ ꝑtiū ſeu mēbroꝝ vt carnis: ⁊
lacertoꝝ in eiſq̄ꝫ collectio:qñq̄ꝫ ꝑ modū cōgelatiōis ag
gregato: vñ neceſſe eſt ipſas ꝑtes extēdi ⁊ in tumorē leua
ri ⁊ cū eis inſimul cutē q̄ ſuꝑ eas exiſtit. Et cauſe eius in
teriores ⁊ exteriores ex p̄cedēti ca. generaliter note ſunt:
dictū eſt pluries generales canones debere in ſpāli obſ
uari: vt eis manuducti ad ſpāliū inuētionē ſit facile per
tranſire. Vt aūt eas ſpāliter oſtēdamus ſcias ꝙ cā inte
rior ex triplici eſt ꝑte: ex ꝑte quidē corpis vel epatis: ⁊ eſt
repletio multa ſan. boni groſſi vel mediocris ꝯſiſtētia q̄ꝫ
ꝓ multitudine cōtinere nō valuit: ſꝫ ſua fortitudine expl'
ſiua nō abſoluta ꝑ venas magnas ad ꝑuas: ⁊ de ꝑuis ad
minimas carni diffuſaſ aptis eaꝝ orificijs illū influūt ad
vacuas regiōes illoꝝ. Alia eſt ꝙ ex ꝑte lacertoꝝ ⁊ carniſ
recipiētis illius influxionē: ⁊ eſt debilitas illoꝝ nālis vl'
tēporalis: vel cā exterior q̄ dicet' lꝫ coopet' raritas ꝯpōis
⁊ nā ſan. ⁊ poſitiſ in circūferētis corporis ⁊ ꝑtib⁹ ſubcuta
neis ad quas fluxus ſan. nāir ⁊ ꝓmpte mouet' magis q̄ꝫ
ad alia mēbra ad qḋ adiuuat dolor ⁊ caliditas in ea gnā
ta ex cā ipſa exteriori vel inſiori in fluxu ſan. ad ipſaꝫ q ad
influēdū ſan. adiuuat attrahēdo vel ēt alia mala q̄litas
q̄ efficit vt tractus ad nutriēdū ſan. in eis nō cōuertat' de
bilitādo q̄re ſupeſt in ipſis: lꝫ ſit raro: vt ḋ dēm ē. Et ter
tia eſt ex ꝑte venaꝝ ipſaꝝ mediaꝝ ꝑ q̄s influit ex tota in
corpore vel epate ad illā: ⁊ eſt largitas ⁊ multitudo orifi
cioꝝ ipſaꝝ. Cā vero exterior eius eſt malicia regiminis
in ſex rebus neceſſarijs ⁊ abuſus: ⁊ nō neceſſarijs: ⁊ taliſ
p̄dictaꝝ cāꝝ interior cā fiat. Signa eius ſūt ſenſus do
loris in ꝓfūdo mēbri: vbi tumor eſt vltra cutem: q: caro
lacertoſa: ⁊ ſenſibus valde in cuius vacuo m̄titudo ſan
guinis ē collecta extēdēs: ⁊ abſcindēs ⁊ cū eo pulſatō eo
ꝙ arteria maſculi a repletiōe coartāte multitudis ē cō
ꝑſſa. Et ꝓinde ibi ꝯcuſſio ⁊ in tactu reſiſtētia q̄dā: ⁊ cuꝫ
rubore calido: ⁊ inflāmatio multa a q̄ flegmonis nomē
aſſumpſit. ⁊ illud nō q: ſan. ex ſe calidior ſit influxus: ⁊ q:
lꝫ in ſe benignus ſit tñ in illis ꝑtibus intrāſpirabilis ma
nēs ex cecatiōe poroꝝ ipſoꝝ ⁊ ſuꝑadiacētis ēt cū multitu
dine: ⁊ groſſitie cutis inflāmat' ⁊ inflat: ⁊ maxie ſi putre
ſcat: ⁊ ſigna cāꝝ eius ex p̄cedēti cap. generali ſunt nota.
Cura ſpālis fictis flōnis ex cura gnāli q̄tū ad cāonel at
tēdēdos in ea ē nota. Cōſiſtit.n. in q̄tuor rebus dicti q̄ꝫ
tū vero ad inuētionē auxilioꝝ ſpāliū medicinaꝝ quib⁹
res ꝯpleātur p̄dicte placet ip̄am inſtrare. Abſciſio ḡ cāe
ei⁹ antecedētis ⁊ influctus ad p̄ns p̄mo ꝯplebit' cuꝫ flōia
magna ꝑducēte ad lipothōiā: vt cām añcedētem totam:
aliquid de cōiuncta educat. Vñ Galienus ai. In ma
ximo enim dolore ⁊ in acutiſſimo apoſtemate nulla me
lior medicina hac eſſe poteſt: ⁊ de nigra ſi totum corpus
ſit influens: ⁊ de baſilica ſi epar: vel cū ꝓportionalib⁹ ei⁹
vt ſupra dictum eſt ⁊ proprie in cura fe. ſynoche ita tamen
ꝙ fiat antipaſando ſemper a membro mittente vel corpo
re ſemper a membro apoſtemate deriuet. Siquidē ergo
in ſuperioribus partibus corporis ſit flōmet' de vena iſe
riorū: vt ſaphena ⁊ ſimilia: ⁊ econuerſo ſi in iſerioribus de
baſilica: ſi vterq̄ꝫ de nigra ſeu media. Et ſiquideꝫ aliquis
humor ſanguini mixtus ſit qui ipſius ſbāꝫ igroſſauit qñ
que vt fla vel mſia: dei[illegible]e purgatiōe educat' cū farmatia
hūoris proprij ſeceſſiua in inferioribus ſit: vel vōitiua ſi i
ſuperioribus ſit. Et ſi i vtriſq̄ꝫ eſt vtraq̄ꝫ abſciſione p̄miſ
ſa antecedentis ⁊ influētis ſāguinis. Oportet ad rē ſecun
dā vt flōnis curā ſecūdo accedere. fiat āt vt predictū eſt cū
euacuatiōe cāe ꝯiūcte influxe ad ꝑtē ⁊ aggregata i cor: cō
pletur ēt cū cataplaſmatibus ꝑti ſuꝑappoſitis in p̄ncipio
ex apocruſticis niſi in emūtorijs ⁊ q̄ multiplicia ſūt vt v
ga paſtoris: mirtus oliua ſilueſtris: portulaca: menthe:
leticula aq̄: inpuina ꝓprie: ⁊ ſolatꝝ cū coꝝ ſubſtātia vel
ſucco: oleo ro. vel ex corticibus ḡnatoꝝ vel balauſtiarū
decoctis in vino cū aq̄ commixto vt nām mēbra mām re
pellēdo ꝯſeruēt: ſuꝑaddat' tñ aceti paꝝ qñ ad vtrūq̄ꝫ ſe
hꝫ. Optimū.n. eſt farmacū tali oēm q̄ſi intētionē quā ge
rimus ꝯplēs: repcutit.n. qḋ ſuꝑfluit: ⁊ in frigida ac tran
ſcurrit: ⁊ recurrere facit qḋ iā influxum eſt: ⁊ in ꝑticula ꝯ
tinet'. Et.n. robor imponēdo ad vtrūq̄ꝫ ꝯplēdū efficit ip
ſam pot[illegible]teꝫ vt plurimū: ⁊ q: caliditatē extiguit q̄ dolo
ris eſt cā ⁊ ſedat dolorē: ⁊ ſi indigeat fortiore illo adde il
lis ſandalis: acatia: ſauſel. iuſqami albi: ⁊ pſiciū: ⁊ herbe
apoſtēat'. Et iuuatū cū croco: minuit.n. eaꝝ nocumētuꝫ
ſtipticitatis: ⁊ caliditati: ⁊ ꝯfortādo cor: ⁊ ſua ſubtilitate
virtutes adiuuat penetrare. Qḋ ſi dolor fortificet' augu
m[illegible]to apoſtēatis vt dicta repcuſſiua in ſedatiōe ipſius nō
ſufficiāt: oꝫ ad ipſius ſedatiōeꝫ vacare ꝑus cū alijs opati
uis auxilijs in qb⁹ tertia res ꝯp̄hēdit' ad curā neceſſariā
q̄ eſt correctio accñtiū qu[illegible]i ad alia ꝓcedat' auxilia q̄ huic
rei ꝯplēde ſūt oportūa: niſi.n. ꝑus ſedet' in ꝓuocādo reu
ma flōnē augumētabit: ⁊ recurſū ēt: ⁊ abſtractio mē ꝓhi
bebit in tactū. Inqt.n. Albo. Cūq̄ꝫ ad diuerſuꝫ trahere
volueris loci dolorē ꝑus ſeda. Inſtare igit' ad eius [illegible]eda
tionē oꝫ. Cōplebit' aūt cū nō ſiccātibus ſtipticis: ⁊ con
glutināntib⁹ q̄ reuma retinēt: ⁊ incuneāt ꝓhibēdo reſolui
pororum cutis obſtructiōe: ob quam rem ſanguis intrā
ſpirabilis factus iflāmat' ⁊ retētus ebullit ꝑticulā magis
ſubalterat' ⁊ extēdit' ſic anget dolorē. Sꝫ cū mollificātib⁹
poros materiā icuneatā in apoſtēata ꝑticula reſoluentib⁹
abſq̄ꝫ attractiōe cū caliditate t[illegible]ata: ēt hūiditate i qua mē
bꝝ tractabile reddit: ⁊ feruorē caloris abūdā: ⁊ ſic cauſaꝫ
vtranq̄ꝫ doloris tollit. ſ. malā ꝯplōnē mēbri ⁊ eius exten
ſionē. Qualia ſūt ex ſimplicibus mellilotum: malua: bil
malua: ſemē lini ſenugrecū: ⁊ ſimilia q̄ i cura iūcturaꝝ ſt
dicta. Et qualia ſunt ꝯpoſita ex eis ⁊ ex his q̄ ſūt propria
farmaca ꝑ dulce vinū vel coc[illegible]ū: ⁊ oleo ro. vl' cera bꝛeuis
i eis liq̄facta oꝫ āt tale farmacū cuꝫ lana ſuccida: yſopum
hūidā ꝙ plurimū habentē applicare eſtate frigiduꝫ hye
me vero tepidū. Et ſilr cataplata q̄ per arnogloſā: ⁊ len
tes. panem: ⁊ oleū roſaceū vl' etiaꝫ oportet ponere ſupra

patientē pticulã ſpõgiã vīo ſtiptico madefactã: aut aceto
lіphato cū frigida. Q̄ð ſi ī pricipio volueris gerere cū ſe
datiõe doloris ꝑp magnitudinē eius vbi predicta apocru
ſtica dolorē mitigãtia nõ ſuffecerit miſtrabis iſta: q̄ ſi iſta
nõ ſuffecerit miſtrabis volubile qñ ē vehemētis iuuamē
ti ī pricipio ⁊ ſtatu ⁊ apiū ⁊ ſilia q̄ cū reſolutiõe ſtipticēt ⁊
ꝓhibeãt ⁊ īfluxionē materie. Et deinde farmacum qð ex
ſaria aq̄ calida ⁊ oleo calido ꝯmiſcet̄ ⁊ ſilia nõ miſtrent̄ in
pn⁹. ſūt. n. reñatib⁹ diſpoſitiõib⁹ aduerſãtia valde. Et ꝑ
ſlean euacuationē ⁊ ſi videant̄ aliq̃lr̄ mitigare: magis
n. trahūt q̄ reſoluãt: ꝓide dolorē cõitis magis augebūt
talib⁹ auxilijs videbim⁹ q̄ſcere flõnē. Cū ãt qð ē velut
bulliēs flõnis ⁊ feruor ceſſauerit a mitigatiuis ſimplicib⁹
ſecedere ad diaforetica. i. euaporãtia trãſire oꝫ paulatī q̄-
lia ſūt ꝓdicta tpata vt cãomill' ⁊ ſilia q̄ nõ mordeãt. Cuꝫ
n. mēbꝝ patiēs ī ſupficie poſitū ſit: lꝫ valde calida ⁊ acuta
ſint diaforetica mordebūt illud applicita ⁊ dolebit nõ pa
rū ſi ſil' patit̄ ⁊ doleat: q̄r reuma ꝓuocabūt: ⁊ ſic ſtõatichū
augmētabūt. Oꝫ ergo illa eē tpata nec ēt dure ſbē ꝑp eã-
dē cãꝫ nec cū digit̄ applicet̄ fortit̄ vel leuiter vel tãgēdo
cū pluma qñ miſcebis eq̄liter: ⁊ cū venerit ad ſtõachum
cū illa augebis ī fine vero eius in decliatione pura ⁊ fine
mixtiõe illoꝝ aliq̄ miſtrabis. Et ꝯpoſita q̄ īfra dicet̄. Sꝫ
ſtcircuitu ſtiptica ⁊ ꝓprie diaforetica fortia ſūt. Q̄ð ſi nõ
reſoluat̄ ſupficiei pticule appareat ſãieſ dimiſſiſ diaforeti
cis ſaniãtib⁹ ⁊ maturãtib⁹ ē vtēdū: q̄lia ſūt faria tritici vel
ordei cū vīo vel pſilij ī capite eius vel cū exiccatiuis in cir
cuitu ⁊ alijs q̄ īfra dicent̄. Deīde apparēte ſaniatiõe cõ-
pleta oꝫ aperire cū cauſtico farmaco: vel cultello ſi nõ tie-
at ī loco emūtorij ei⁹ fortaſſe tñ oꝫ añq̄ ad ſaniãdū deue
niat ⁊ ēt reſoluēdū aperire ipſū ſeu ſcarificare ⁊ ſcalpellar̄
ſeu ſanguinare: vt materia effluat ⁊ ꝓprie cū materia ml'-
ta ī apoſtēate fuerit ꝯgregata ⁊ incarcerata ꝓducet̄ ad ſuffo
catiõnē mēbroꝝ ꝑp ſuffocatiõnē caloris naturalis eius a
multitudīe vel malicia: vt ī alijs: vel ēt cū īfrigidãtia ad
ſuperexceſſū ꝑuenerūt vt ſupius ⁊ p⁹ ſcapellatiõnē ēbro
ca cū aq̄ calida maris vel reliquis ſalſis: diaforetica. n. añ
hec ſūt nociua ⁊ maxīe ſaniãtia cū putrefactiua ſint mem
bꝝ magis ad putrefactiõnē adducēt: cūq̄ aperueris eua
cuabis ſaniē: ⁊ cū volueris vuln⁹ abluere mellicrato ⁊ vi
no mellito vtendū. Cauēdū ãt ne aquã imittas vel oleū
qñ aq̄ hūectat ipſū cū oporteat exiccare ⁊ oleū ſordidum
reddit. Sꝫ ſi quidē adhuc flēonab cataplaſma dictū q̄ ꝑ
lētes q̄ repcutiūt ⁊ reſoluūt tēperate: ⁊ ſic flõnem ſedant
⁊ ceſſare faciunt applicabis nõ flegmonatice nature aliqð
farmacoꝝ quibus ī talibus īciſiõibus ad mitigatiõnē do
loris vtimur applicãdū: quale ē qð vtunt̄ ēperici: ex vtra
q̄ ſba oua ꝯcuſſa adiuīcē ꝯplica exterius imiſſa cū vīo
vel lana nõ ſuccida ſꝫ molli: mitigat. n. īciſiõiſ dolorē ⁊ ꝓ
hibet reumatis īfluxionē ꝑp dolorē. Deīde võ ablutiõe
facta imitte puluerē thuris ad exiccãdū ⁊ ꝯſolidãdū vel
corticū eius maſticis ⁊ ſimiliū. Adhuc ſupponere oꝫ exte
rius lanã vel linū vīo ſtiptico madefactū imectū aqua ꝑ-
mixto quãtū vtiq̄ poſſit bibi vulneri vero nihil piguiū
farmacoꝝ afferri oꝫ: q̄le ē macedonicū ⁊ tetrafarmacū ex
faria aq̄ ⁊ oleū mixtū: certiſſime. n. exiccari īdigēt ⁊ ꝑp ſa
niē ⁊ putredinē: ⁊ ꝑp carnis regnãtõem ſi qua deperijt ⁊
ꝓprie ī generatione ſaniei. ⁊ cui⁹ materia ē hūor crudus
⁊ raro actiua: ⁊ ꝓpter cicatrizationē ⁊ ꝯſolidationē. Vñ
Ga. Nõ ſanat̄ vlcera niſi ꝑfecte ſeu certiſſie. ſ. q̄tū ad ꝑ-
dicta oīa exiccētur: ⁊ q̄ oꝫ ſanare eos qui ī reumate flõnū
Quarto ꝯſiſtit ī cura regimis: ſit ãt regimē in dieta exte-
nuatiua ad frigidū ⁊ ſiccum vergēs. Eos võ qui ꝑ mõꝫ
ꝯgeſtiõis ſūt qñq̄ ſiētes curari oꝫ auxilijs ꝑ oīa cõſimili-
bus ſꝫ plus ⁊ minus differētibus a predictis prio euacua
tiõe vlī. flebothomia. n. ī ſanatiõe predictoꝝ plus ꝯuenit
ī ſanatiõe iſtoꝝ min⁹ plus ꝯuenit in illis: q̄ cū ſup in il
lis preſupponatur vlis replēo corporis totius vel epatis: ī
iſtis qñq̄ ſit vl' nõ. Cū. n. fiat a debilitate pticule ex cã ꝑ
catartica. vel añcedēti generali imediate ⁊ ꝓprie nõ ꝯuēit
eiſ floia niſi qñ cū mala q̄lita. ſeu ꝯplexi. ledēte ipſã fuerit
ꝯiūcta predicta repletio vel cã ꝓcatartica ſupueniēs inue
nerit eã: ſed illud ē raro: ⁊ qñ ꝓinde minus cõuenit ⁊ plu
rimū nõ minus ꝯuenit q̄ qð ꝯuenit ſꝑ propterea ſi opor
teat illã premittere oīo ꝑp magnitudinē ⁊ maliciã apoſte
matis ī vtriſq̄ nõ exñte hūoꝝ habūdantia: ſꝫ cū modera
tiõe ī iſtis minoris quãtitatis eē dꝫ q̄ ī illis ꝑp eãdē cãꝫ ꝑ
ꝑe q̄ vbi mã influit maioriſ quãtitatis eē preſūit q̄ vbi ſo
lū exiſtit generata cū illic nõ in tñ influēs ſit: ſꝫ ēt genera
ta: hec vero generata ſola. Secūdo ī pticulari euacuatio
ne nõ tã per recurſū quã ꝑ extractū de pte patiēte quia re
pcuſſiua ſtiptica ⁊ attractiua euacuãtia ⁊ diaforetica ⁊ eu-
aꝫ ſaniãtia in iſtis minora ⁊ leniora eē opꝫ quã in illis ꝑp
eandē cãꝫ. Regimē võ ei⁹ ex precedētibus ē manifeſtum
⁊ ē vt in oīb⁹ ad frigidū ꝯuertatur ⁊ ſiccū. Repcuſſiuum
efficax ⁊ exptū ⁊ cõe in oībus ſatis tpatū. ℞. aq̄ ro. partes
iij. aceti al. ⁊ boni p. i. olei ro. ptes. ij. ꝯiſſentur ſil' ⁊ cū ſpõ
gia peciola duplicata in eis madefacta epithimetur ⁊ ino
uetur freq̄nter: ⁊ qñq̄ expedit aliquē ex ſuccis predictaꝝ
herbaꝝ addere illis ꝑp doloris ⁊ inflõnis magnitudineꝫ
Diaforetica emplm ꝯueniēs ⁊ expertū. ℞. floꝝ cãomil.
aneti fenugre. ana. ℥. i. radicū yreoſ. ℥. ſ. decoq̄ntur in vi
no: ⁊ deinde terantur ⁊ ꝯficiantur cū melle ⁊ emplaſtent̄
⁊ addatur paꝝ croci. Emplaſtū ex fecibus oleoꝝ dictorū
eſt efficax ⁊ expertū. Emplaſtū cõe ⁊ expertuꝫ in matura
tiõe ⁊ ſaniatiõe flõnū. ℞. folioꝝ malue: radicū maluaui-
ſci: radicū lilij al. que ſunt ſicut radix allei in colore ⁊ for-
ma: ⁊ eſt lilium domeſticū: ana partes equales bulliãt in
aqua ⁊ conterantur cū aſſungia putrefacta vel butiro ⁊
emplaſtetur. Emplaſtū cõe ſatiſ ⁊ expertū in maturatiõe
⁊ mūdificatione flõnū apertoꝝ. ℞. farine tritici. ℥. iij. aſ-
ſungie: olei cõis ana. ℥. ij. mellis. ℥. ij. croci. ʒ. i. bulliant ſi
mul in olla donec perfecte miſceantur: deinde auferatur
⁊ vſui reſeruetur: ⁊ cū oꝫ extendatur ſup peciola ⁊ ſuper-
ponatur: ⁊ apprehendat vlcuſ ⁊ totum flõnē mūdificatio
ne facta perfecte abluatur cū vīo ſtiptico tepido ⁊ replea
tur vlcus peciolis ⁊ filatis ⁊ deſuper emplaſtum apoſtoli
con ſuperponatur. Et finaliter cum puluere gallaruꝫ de
ſuper contrito cicatrizetur.

¶ Capitulum. iij. de apoſtemate glandularum ⁊ flõne carum ⁊ medicinis eius.

Glandule ſūt mēbra carnoſa ad modū glan-
dis rotūda rare ſbē alijſ mēbris diſtincta ⁊ in
vacuitatibus eoꝝ poſita hñtia velamē durū
Quaꝝ quedã ſūt operatiões facientes quedaꝫ
iuuamētū preſtãtes: ⁊ ſi nõ operationē faciant ſicut prime
Inquit. G. Vnūquodq̄ mēbroꝝ ⁊ ſi nõ faciat opatio-
nē: tñ efficit iuuamētū. Operationes võ faciētes ſūt glan
dule teſtiū in generando ſpma: ⁊ mamillaꝝ in generãdo
lac: ⁊ que ſūt in radice ligue in generando ſaluã: ⁊ q̄ ſunt

in radice virge ī generādo hūiditatē ꝯtēꝑātē acumē vrīe
q̄ nomē ꝓpriū nō habētes ſicut premiſſe noīate ſūt glan
dule noīe generali: de quaꝝ apoſtēatibꝰ dictū ē ſupra in
ſectiōe prima vbi de genere officialiū mēbroꝝ exeūtiū ad
predictas opatiōes ꝯplēdas a natura ſūt ordinate: ⁊ ꝓin
de nō ſimpliciter glādule ⁊ ī abſtracto ſūt dicte: ſʒ mēbra
glādoſa in ꝯcreto: q: velut officialia habētia ꝯmixtos ner
uos ⁊ plurimas arterias. Zacietū āt iuuamēta quedam
ſūt glādule emūctorioꝝ mēbroꝝ pricipaliū que faciūt iu
uamētū ī receptiōe ſupfluitatū ipſoꝝ nomē adene ꝓpriuʒ
aſſumētes tāq̄ ad recipiēdū apte ꝑꝑ debilitatē ⁊ ſpōgioſi
tatē ipſaꝝ. Jnquit.n. Abo. quedā ſūt iter vacuitates alio
rū mēbroꝝ q̄ plurimū corporis diffuſe ad replendum va
cuitates ipſoꝝ mēbroꝝ ⁊ recipiendū cū expedit ſupfluita
tes eoꝝ ⁊ neruoꝝ pāniculoꝝ muſculoꝝ arteriaꝝ ⁊ vena
rū que illis ſūt fortiora. Jnquit.n. G. ſignū mēbroꝝ cuʒ
debile fuerit: vicini ſui recipit ſupfluitates: ⁊ tū q: noīe ꝓ
prio carēt noīate ſūt noīe generis.i. glādule de quaꝝ apo
ſtematibus hic itēdimus vt ꝯſimiliū mēbroꝝ tanquā nō
habētiū predictaꝝ opationē. Accidit ergo eis ⁊ magis ⁊
ad eius dans apoſtēa ꝑ modū īfluxiōis plurimū ſupflui
tatē a predictis mēbris pricipalibus ⁊ fortibus: ⁊ qn̄q; ꝑ
viā criſis: vt cū virtus pricipiū facta potēs ſupra materiā
diſpoſitionū ſuaꝝ proprie illā ꝑ viā deriuatiōis mittens
ad illas nō potens extra corꝑꝰ expellere: ⁊ qn̄q; per viaʒ
ſinthomatis: vel q: multitudine ⁊ malicia nature in mē
bris ꝑdictis exn̄te q̄ cogūtur ad illā imittere nō potentia
extra expellere ꝑꝑ aliquā cauſaꝝ predictaꝝ ī capitulo ge
nerali: vel q: vlcꝰ ſit ī aliq̄ extremitatū corporis: puta pe
de: brachio ſeu hūero aut māu: aut dolores ad qđ tacte ⁊
īmiſſe ſuperfluitates trāſeūtes per illoſ exn̄tes ī via facile
ībibūr in eis ⁊ proprie in arterijs que cuʒ nō valeāt eoſ a
ſe expellere remanēt in eis ⁊ generāt apoſtēa. Q̄ð quidē
diuerſū ē ī ſpecie ſʒ diuerſitatē materie eis ab illis īfluxe.
Q̄ð.n. ī adenibꝰ fit plurimū ē ſāguineū: vt eſt cor ⁊ epar
proprie: ⁊ qn̄q; flicū cū mittiꝛ a cerebro illis. Q̄ð vero in
alijs fit glādulꝰ plurimū ē flicū eo q̄ mēbra a quibꝰ mate
ria illis imittitur ſint nature frigide quoꝝ cibus nō bene
digeriꝛ: ⁊ ſic procul dubio in f'la ꝯuertiꝛ vt ſupra pluries
dictū ē: ⁊ qn̄q; ſanguineū cū a muſculis illis immittitur
Et quidē in eis oībus apoſtēa aut ſeruat iſlātionē: ⁊ diciꝛ
flegmō proprie: aut vndimia ſʒ diuerſitatē materie aut ī
ſcliroſim vertiꝛ ⁊ duriciē ⁊ dicitur ſcropula aut bociū: de
quibus oībus ē per ordinē procedēdū: ⁊ hic ꝓprie de ca
rū apoſtēate ſeruāte naturā flōnis: de alijs vero infra ⁊ ꝓ
mo de ſignis ſecūdo de cura. Signa vero ſunt manifeſta
eo q̄ exterius poſita ſunt in proprijs locis nota in quibꝰ
manifeſte ſūt tumores apparentes cū rubore dolore ⁊ fer
uore adeo q̄ extēditur qn̄q; vſq; ad cor ⁊ fit effimera fe
bris: vt ſuperius dictū ē. Cura vero flōnis glandularum
vt adenaꝝ ⁊ aliaꝝ eſt ſicut cura flōnis predicte lacertoruʒ
⁊ carniſ differentis tn̄ in repercuſſione: nō oīa ab abſciſio
ne ſuccedentiſ cāe ꝑꝑ repercuſſiua ſūt hic neceſſaria ꝑmi
tenda: deinde ſubiūgenda dolorē ſedantia ꝓprie dicta ex
lana infuſa in oleo calido prio ſuperpoſito: deide addito
in fine eius ſale donec ſedeꝛ dolor: ex quo ēt ꝯſuetū ē apo
ſtēa ceſſare. Deide procedēdū ē ad curā apoſtēatis ⁊ eua
cuationē cāe ꝯiūcte icuncate in ꝑte repercuſſiuiſ obmiſſis
eis cū reſolutiuis ē ꝓcedendū ⁊ attractiuis quocunq; mo
do ⁊ cū emplaſtis rubificantibus ⁊ ventoſiſ. Et ex appro
priatis ꝯuenictibus talibus apoſtēatibus ꝑꝰ aures factis
ē eplʒ factum ex abſinthio ⁊ folijs mirte ꝯtritis: vel folijs
lauri ſolatro. ⁊ ſi ſit in radicē auris: ꝯfert viſcoſitas lima
ciaꝝ ⁊ butiꝝ imiſſū ⁊ lingua arictis ſi ſit calidū: deide cū
maturantibus ⁊ maturantibus ⁊ ſaniantibus ſi oʒ dein
de cū apertiōe cū farmaco caſtoreo vel alio ruptorio: vel
ex nouacula. Sit āt inciſio ⁊ apertura vniformis ꝑ tranſ
uerſū ī lōgitudīe cruris facta repercuſſio.n. in talibꝰ ī pri
cipio miſtrata cū ſtipticis ſuperpoſitus valde eſt mala ⁊ ꝓ
prie cū per modū ⁊ viā criſiſ ē flegmō: ⁊ ī adenis qn̄ tunc
īpedit opationē natuꝛ naturaliter opantis quā ſi expedit
oʒ iuuare cū attrahētibus ꝑdictis: ⁊ alijs q̄ ſupra diximꝰ
ſectiōe pria ī cura apoſtēatū nō īpedire ⁊ materiā repellit
ad pricipalia ꝓpter cōitatē ī via. ſicut adene repcuſſio non
repellet ad illa niſi fortis ſit quo caſu non repellet ab illis
ad pricipalia proprie: ſed ad iteriora ⁊ vicia nobiliora eis.
Si quoq; flegmō ſit ꝑ modū ſinthōatis: vt ꝓpter multi
tudinē materiā ⁊ malitiam eius repcuſſio ē nociua valde
⁊ maxīe ſi nō preceſſerit multitudinis euacuatō ⁊ repcuſ
ſio fortis ſit qn̄ repercuſſio tūc fiat ad pricipalia interiora
vel vicina nobiliora ſʒ permiſſa tūc euacuatiōe ⁊ tractiōe
āc deriuatiōe ad oppoſitū mēbri pricipalis ne materia au
geat ſua multitudīe apoſtēa ⁊ corrūpat membꝝ bubōis
miſtrabis diaforetica ſeu mollificātia ex faria tritici vl'or
dei cū aq̄ ⁊ oleo. deide addito melle. Et ex ꝓprijs cōibꝰ
oībus apoſtēatibus eſt cicer ⁊ faria eiuſ: nec tiebis tūc de
augmentatiōe apoſtematis ꝑ diaforetica: nec de repulſio
ne ad pricipalia qn̄ euacuatio ⁊ deriuatio ſecurat ab illis
niſi in adenis flegmō exiſtat. Si vero ſit propter vlcꝰ ali
cuius eoꝝ ſedabis dolorē vlceris prout īfra diceꝛ: ⁊ mūdi
ficabis ipſuʒ ⁊ ſuper apoſtēa mollificantia miſtrabis. Si
vero apoſtēa ſit vndimioſū cognoſceꝛ ⁊ curabiꝛ ſicut īfra
de cura vndimie diceꝛ: ⁊ ē huic dicte proxīa: tamen diffe
rens in quanto: nam oportet diaforetica eſſe fortiora in
hoc ⁊ etiā ſaniantia ⁊ alia que ſequuntur ad illa: vt mūdi
ficātia ex quibus ꝓpriū ē fex olei qđ mūdificat apoſtēata
ī glādulis: ⁊ ꝓprie cū folijs ſuis: ⁊ dolorem ſedantia leui
ora vel nō neceſſaria ⁊ vlcerū ꝯglutinātia. Si quoq; in
ſcliroſim ꝯuertaꝛ: ⁊ maxīe qđ vndimioſū ē curabiꝛ ſicut
īfra diceꝛ đ ſcrofulis: ⁊ caꝰ đ bociis đ q̄bus īfra dicemus
ſi xp̄us ānuat q ſit benedictꝰ. ⁊ vltio regimē dictū ī cura
illiꝰ ē miſtrādū ⁊ diuerſū ſʒ naturā materie. Emlplaſtū
exptū ad diſſoluēdū apoſtēa glādula. nō ſclirotizatū. ℞
herbā q̄ dꝛ ſꝑgula cuiꝰ folia ſūt aſpera pūa ī modū ſtip
ticis poſita: ⁊ ſi mulier ſtipes ⁊ prolōgaꝛ ꝑ palmā. Et te
re ⁊ fac bulire ī vīo liphato cū aſſungia porcia ⁊ ſuppōe
precedente euōne.

¶ Capitulum. iiij. đ flegmone qđ antrax dicitur ac car
bunculus ⁊ medicinis eius.

Antrax ē apoſtēa paruū ad mōm puſtule ſeu
bothor in ꝑncipio fraudulentiū: ⁊ venenoſū
ꝯburens ⁊ corrūpens ꝑticulā cui accidit vlce
rādo: ⁊ reliq̄ſ adiacēteſ īflāndo ⁊ vlteriꝰ cor
rodēdo: ⁊ petēs antrū.i. corpis abſcōſū: ⁊ ꝓprie cor a ꝓ
ꝑetate venenoſitatis ſue ⁊ potētia ꝯiunctionis in ꝑte q̄re
dictū eſt antrax: ⁊ proide paruū eſt apoſtema debilitatē
operaꝛ pulſū tremorē ⁊ ſincopi: ⁊ deinde occidit. Quod
an̄ expulſionē eius materie ī particula a natura nequierat
facere. ⁊ ſi principalibus propīquior eēt eo q̄ diſſeminata
erat in corpore tunc ⁊ proinde debilis virtutis exn̄s regu

lariter melius a nā: Carbuculus āt ē ſpēs eius ſed mino
ris malicie. Et cā eius ē ſāguis groſſus ⁊ malus q꞉ adu
ſt⁹ ex aduſtiōe.n.acquiſiuit groſſiciē ⁊ maliciā nō ex mix
tiōe. Et qn̄q; ꝑ aduſtionē acquiſiuit citrinitatē qn̄q; viri
ditatē: vt varie colee: qn̄q; nigredinē ſm̄ diuerſitatē adu
ſtiōis ſue: aut.n.ſanguis bonus ē: ⁊ nature benignus cete
ris hūoribus ſit iuuator: cū vo a natura recedit fit malus
⁊ quāto magis recedit fit maioris malitie ſicut dictū fuit
ſupra i ſectiōe pria caplō de ſuffocatiōe matricis: ex ſemie
facta. Cū igit̄ ſāguiſ aduritꝛ a natura multū recedit ſic ve
hemētē acquirit maliciā venenoſā. ⁊ ſiquidē groſſ⁹ ⁊ exic
catus cū multa caliditate īfluit alicui ꝑticule repēte ⁊ ſiml̄
colligitꝛ i ei⁹ vacuo ⁊ ꝯburēdo ſtati vlcus faciēs eſcaram
opatꝛ ꝙ circūadiacētes ꝑtes oēs i tūorē flegmonoſū cum
ebulitiōe eleuat: vt ēt febriat patiēs ⁊ illō ꝓpter ſāguinē
tractū ad locū vlceratū ex dolore orribili: ē.n.orribilit̄ do
loroſū. Et nōiatꝛ apoſtēa huius vlceratū antrax latie ꝯbu
ſtio. Cū vo ſāguis ille groſſus ⁊ venenoſus ebuliēs non
fuerit ſiccus: vt ꝑdictū ē: ſ; aliquos liquores ſubtiles re-
miſſos habeat īfluxus ad ꝑticulā; in ſupficie eius veſicas
erigit ſimules ei⁹ qui ab igne coctus exiſtit: quibus corru-
ptis eſcaroſū ab eis vlcus ꝑficitur: ⁊ ē carbūculus mioris
malicie ꝙ̄ ātrax ꝑꝑ liquores admixtos obtūdētes acuita-
tē ab aduſtiōe adeptā: ⁊ ē habens iudicia ex ꝑte coloris ⁊
ꝑticule ſeu loci ⁊ diſpoōiſ ei⁹ colo. qdē: nā qō ē nigri colo
ſeu liuidi vehemētioris eſt malitie. Unde cathelani blaſ
phēantes dicūt buba magna: deīde viridis: deīde citrini
Ex ꝑte ꝑticule cui accidit ſeu loci: nā qō ē i extrēitatib⁹
magis minoris ē malicie: ⁊ quāto magis ē i corpe ⁊ i par
tibus ꝓpiquioribus pricipalibus: ⁊ i in emūtorijs eorun
dē malignū ē magis ex ꝑte diſpōnis loci; nā ſi pars vl̄ lo
cus apertiōis eius exiccatus fuerit malus ē ſi vo nō exic
catus fuerit minus malū ē. Et ſi oia ex diſpōne colere in
loco ꝯueniāt i malo peſſimū erit ⁊ mortale. Jnqt hipo.
i pmo ꝓnoſticorum. Si i egro corpore fuerit ātrax aut
carbūculus ſiue ꝑceſſerit ſiue egritudinibus ſupuenerit
opus ē attendere ſigna que ſequūtꝛ. Qō ſi exiccat⁹ locus
fuerit ⁊ colorē viridē habuerit vel citrinū vel liuidū ꝑtu
lerit mortē proximā dicit. Et ſigna vnius cuiuſq; propa
⁊ diſtictā ex dictis colligere poteris infil̄ ſi volueris. Cu
ra vero eius i quinq; rebus exiſtit. Jn euacuatiōe oīs re-
pletiōis cōis. Cōpletꝛ vo cū flebothomia ꝑducēte ad de
fectionē mox cū apparuit abſq; oi dilatiōe ſi ꝯditiōes aō
rint oportune antipaſ. ſeruata: niſi trāſitus fiat ſup princi
pale preſeruat.n.a magnitudie flōnis circūſtātes particu
las: deīde cū purgatiōe hūoris aduſti. Secūdo ꝯſiſtit cir
ca euacuationē particularē partis ſeu materie apoſtēatis
Cōpletꝛ āt cū ſcarificatiōibus profūdis ꝑꝑ groſſiciē triſtā
tis hūoris vt trahatꝛ extra: ⁊ cū cauterizatiōe vlceris eſca-
roſi: ita ꝙ cadat cauterizatio ſupra ipſū tm̄ ⁊ circūadiacen
tes partes flegmonizātes nō tāgat inutiliter cū ꝯbures ⁊
nō abſq; nocumētis. Qō quidē innuit. G. dicēs. Nul-
lus igitꝛ dabit ꝙ illud qō afferat vllā vtilitatē nocumētū
vo hʒ ſecū imēſū. Cauterizabis quidē cauſtiē farmacijs
ex acutiſſimis igni ſilibus ſicut ex vitreolo ex liatura eris
aduſti arſēico calce ⁊ ſādaracha ſil̄ mixtis ⁊ ꝯburit ſimilit̄
igni. Quod ſi grādis eiuſ malicia apparuerit vt neq; illa
in adurēdo ſufficiat ⁊ proprie in antrace igne ꝯburens: ⁊
qn̄; cū cādela ardēte ſup effuſa: ⁊ qn̄q; cū ferreo vel cum
altero aureo iſtrumēto ignito ſuper imiſſo: talis.n.caute-
rizatio proprie materiā; venenoſā a profūdo corporis ⁊ a
pricipalibus ad locū appropriatis trahit potenter ⁊ tractā
qn̄; inſēſibiliter effluere facit extra: vt cū egreditꝛ atramē-
tū videatꝛ: ⁊ qn̄q; īſenſibiliter reſoluit ⁊ ꝯſumit vt deinde
nō extēdatꝛ corruptio: ⁊ periculū ſue malicie euitetꝛ. Et ꝓi
de nō tardetꝛ quin ſtati euacuatiōe vli premiſſa huiuſmo
di cauterizatio fiat. Dilatio.n.ipſius ꝑducit ad mortē fe
ſtinā: ⁊ ꝓinde ꝯſequēter ⁊ feſtine herbā ſcabioſā quā ma-
cer mirifice ꝯmēdauit ꝯtritā ſimpliciter ēplaſtabis cū ino
uatiōe frequēti a proprietate antracē necat i tribus horis
Et proide ſi ſuccus eius ei tribuas citius ⁊ tutius opera-
beris ⁊ maxie ſi cū eo lutū ſigillatū imiſceatꝛ vel tiriacam
niſi īflatio ꝯtradicat. Tertio ꝯſiſtit in accītiū correctiōe
ꝯpleturāt vt rubor dominetꝛ ⁊ multa īflatio: cū dolore ar
dēte loco cauterizate ⁊ adiacētibus ꝑtib⁹ tm̄ ꝑꝑ materiā;
nature venenoſe pricipalis ⁊ attracte: cū ꝑꝑ naturā ignis
vel farmaci cauſtici additi cū farmaco dulci remittatur ꝙ
ſi fit ex pane clibanaceo ⁊ vio acetoſo vel arnogloſſe: ſuc-
co vel decocta lēticula cu; pane in aceto. Et ſi tūoris ma-
gnitudo hūoꝝ exiccat cū vio quidē ſtiptico: deinde āt cu;
aceto ⁊ ꝯſiter cataplaſmabis orobis farinā ſuper cum oxi
melle nō ſup vlcus: ſed circa ipſū q꞉ mordēt. hec.n. farma
ca extigūt feruorē ⁊ ardorē atq; extenuant tumorē ſua ſti-
pticitate: nec cū ea materiā repellēt ad iteriora. ſ. principa-
lia ſed cū ſint etherogenea extinguūt ſua tpata ſtipticita-
te vel rēittūt feruorē inflāmationē ⁊ ardorē: ⁊ admixta ca
liditate illa trahūt ⁊ reſoluūt influxā materiā ſicut ne ali-
quid repercutiatur in eis. S; farmaca ſaniātia nullaten⁹
talibus o; afferre ne putrefactionē i particula augeāt. Jn
quit hipo. in affo. Calidū ſaniē faciēs nō oi vulneri opor
tunū ē ad ſalutē: vlcus vero nō quod ipreſſit corrigatur ⁊
regatur regimine vlceris maligni fraudulēti corroſiui qō
infra dicetur. Et ſi debilitas pulſus ſeu tremor aut ſinco
pis ex fumo ſue malicie venenoſe cor attingere contingat
cū ꝯfortantibus cor ⁊ alia pricipalia ex frigidis ⁊ ſtipticis
notis intus ⁊ extra approximantur auxilijs adiuuetꝛ: ⁊ cū
deriuantibus fumos venenoſos. ⁊ coꝝ materiā ēt ꝯfrica-
tionibus: ligaturis ꝯpreſſiōibus doloris ⁊ ventoſationi-
bus que ſupra i ſectione pria ſūt dicta. Quarto ꝯſiſtit i re
gimine. ⁊ eſt vt regatur aere calido tpate reſoluēte materi
am nō tm̄ multu; ne ꝓhibeat refrigeriū in interioribus ⁊
nobilibus inflātis moueatur: ⁊ paꝝ quieſcat vt materia
ſuper trahatur ad extra ⁊ reſoluatur: ⁊ pꝛide vigilet nec
dormiatꝛ niſi paꝝ vt ſuper materia trahatur ad exteriora
nō reuocetur ad interiora. Jnquit.n. G. ſōnus ⁊ vigilie
reuocatiōe caloris naturalis cu; hūoribus ad interius ex
terius ſūt. Et proinde tota die vigilet ⁊ maxie hora noc-
tis prima qua multū ꝯſueuit natura prouocari ad ſōnu;
⁊ regatur cū clamoribus ſonis acutis ⁊ foribus ⁊ alijs ex
pergeſaciētibus dictis in litargia vſq; ad horam matutia
lem ſanguinis qui acuti hūoris eſt frenū minoretur cib⁹
⁊ potus ſit ex frigidis ⁊ humidis abſtergentibus paꝝ nu
trientibus ⁊ principalib⁹ repellentibus qualis eſt kiſt or-
dei ⁊ olō in principio aqua ordei ⁊ granatoꝝ ſuccus in ꝓ
ceſſu ius carnis ⁊ ſimilia. Et ꝯfortetur verbiſ ⁊ ſuaſiōib⁹
cite ſalutis: ⁊ ex cōibus cū proprietate ex ſimplicibus i ex-
pulſiōe venenoꝝ ⁊ materiaꝝ venenoſaꝝ ē coagulum edi
agni pulli ceruí: vel vituli ſūptū cū vio ⁊ lutū ſigillatū cū
vio ⁊ linitū cū aceto. ⁊ ſemē citri cū ex eo ſumūtur. ʒ.ij. cū
vino thure ⁊ aq̄ calida. Et ex ꝯpoſitiſ iterius approximā

diſ eſt ſicꝰ ſicca cū ruta cū nuce vel auellana ſūpta. Et ex interius ſūptis ⁊ exterius linitis ē tyriaca ⁊ exterius ē aleuꝫ cū auellanis ⁊ pipere ēplatū. Quinto conſiſtit ⁊ vltio in cura vlcerꝫ maligni ⁊ corroſiui que infra deo dante dicetur. Medicamē efficax ⁊ expertū valēs in pricipio antracis cū apparuerit nigra mordicās ipſā. ℞. vitellū oui ⁊ cōfice cū ſale trito ⁊ extēde ſuper peciolas rotundas ad modū caroleni: ⁊ ſint nouē vel. xij. que ſucceſſiue vna pꝰ aliā applicetur: ⁊ vnaqueqꝫ moretur in loco ꝑ horā. Sequētibꝰ vero diebꝰ cū actractiuiſ ⁊ mūdificātibꝰ medicet

¶ Capitulū. v. de flegmone quod ſpina dicitur clauus: ⁊ ferunculus ⁊ medicinis eius.

Nadimia ē apoſtēa flōnicū ex ſāguine bono ⁊ ſubtili a corpore īfluxo ad ſubcutaneas partes ſed ſubtilitate ſubſtātie nō remanet in carne ſed pertrāſit ad cutē: ⁊ colligitur in ſuiſ poris dempſatis: vt nequeat expirare. Et ſigna eius ſūt: nā ē tūor eius paruus ſine pulſatione: ⁊ color rubeꝰ: ⁊ doloris acuti pūgitiuꝰ ad modum pūctiōis ſpie quare dictū ē ſpia. Aliqui dicūt illud clauū: aliqui ferūculū aliqui admenul. Et cura eius ē cura flōnis carnis: ⁊ muſculorꝫ dicta que nō ē premittēda cū qn̄qꝫ ex errore āplieſ ⁊ deueniat ad apoſtēa magnū. Cōpleſ āt p̄rio cuꝫ euacuatiōibꝰ minoribus tn̄ in'quāto in eo ꝙ huius materia mior ē ex flōmijs ⁊ farmacis: qm̄ ſūt efficaciores in reſoluēdo ⁊ faciēdo ceſſare illa a multiplicatiōe ipſarꝫ: ⁊ ex eis ē rarefactio cutis ventoſatio in dorſo: ⁊ naribus. Secūdo cū particularibus ⁊ localibus remedijs ex repellentibus in pricipio vſqꝫ ad tertiū diē deide cū reſoluentibus: ꝙ ſi nō reſoluatur quod raro accidit illud matureſ: ⁊ ſi difficulſ veniat ad pus ⁊ caliditas eius ē grauis tūc flōma venā que ībibit ipſū: deinde vētoſa locū: ⁊ nō agas illud ī pricipio qm̄ egredieſ ſanguis hūor virulentus ⁊ retinebiſ groſſꝰ ⁊ fiet illic vlcuſ durꝫ cūqꝫ maturaſ: ⁊ nō aperiſ pſora ipſū aut cū medicinis aut cū ferro. Et de repcuſſiuis cōuenientibus ē oleū ro. cū aceto ⁊ lacte. Et ex reſoluētibus cōueniēs ē ēplꝫ de paſſulis cū melle ⁊ floribuſ cāomille: ⁊ baurach. Et de maturātibus ꝯueniēs ē frumētū maſticatum ēplm: ⁊ ficuſ ⁊ paſſe cū melle ⁊ ſilia. Et ex rūpētibꝰ bonū ē ēplm quod ſit ex ſemie lini fimo columbio ⁊ fermento Tertio cū diete ordiatiōe debita prout ꝑtibus eius ꝯuenit. Quarto cū accidētū correctione doloris ⁊ aliorꝫ qualibet ſi oꝫ. Cōmune maturatiuū ipſius. ℞. ſe. almaru triti pſilij: ana. ℥. i. lactis fici. ℥. iij. ſenugreci ſe. lini ana. ʒ. v. fermēti acetoſi. ℥. i. olei. ℥. i. ſ. decoquātur i lacte ⁊ adminiſtrētur qm̄ maturat ⁊ aperit. Inquit dy. fermētū de farina frumenti qn̄ decoquiſ cū ſale maturat clauos ⁊ aperit eos. Et ſimiliter naſturtium emplaſtatum.

¶ Capitulum ſextum de carbone ſeu pruna ⁊ igne perſico ⁊ medicinis eius.

Ignis persicus

Carbo ſeu prūa ⁊ ignis perſicuſ proprie ē apoſtematibus p̄uis ad formā: ⁊ quātitatē lupini male morigeratiōis ſūt venenoſis ꝑducētibꝰ ad defectionē ⁊ ſincopis veſicā ⁊ in principio ⁊ eſcarā faciētes ⁊ particulā corrūpētes ſeu putrefaciētes ipſā cū fetore plurimo denigrante: quare dictū eſt carbo ſeu prūa. Et deinceps ēt ābulātes de genere carbūculorꝫ differentes ab eis quod ē qꝛ in illis eſt materia ſāguiſ groſſus aduſtiōe malus: ī illis vō maria eſt ſanguis ſubtilis colericus aduſtus vel colā aduſta mixta melācolie ꝓprie generata ex ſāguinis ſubtilis: ⁊ calidi corruptiōe ſicut in peſtilētia qn̄qꝫ ꝯtigit. Differt ēt i āñceſſiōe ⁊ colore quia hic āñcedit p̄ruritꝰ ⁊ color ē niger vt carbo. Illi vō nō p̄cedit pruritus ſuper ⁊ color nō ē ſēper niger: ſed qn̄qꝫ rubeus qn̄qꝫ citrinus qn̄qꝫ viridis ⁊ inter ſe ſūt differentes cū colera dn̄atur mlie in tali aduſtiōe dſ ignis pſicus. Et tūc videbis nigredinē in eo cū quodā ſplēdore: ⁊ ē cōburēs ſupficiē: ⁊ cutē magis ābulās corrodit eā: ⁊ corroſio eius. Et motus ē velocior ad modū eriſipille ⁊ formice. Cū vero melācolia dn̄aſ coleē color erit niger pſius cum ſiccitate mēbri ad modū carbōis quare ſic nōiatus: ē ⁊ eiꝰ ꝯbuſtio ⁊ corroſio ē ꝓfūdior qꝛ in carne nō tn̄ in cute ⁊ eſt tardiori motus: ⁊ ſūt hn̄tes iudicia ex ꝑte diſpōnis ſeu nature mēbrorꝫ. Nā que accidūt i carne velocioris ſūt reſolutionis que vero in neruis tardioriſ ⁊ accidūt qn̄qꝫ cū peſtilētia: qn̄qꝫ ſine ea. ⁊ qn̄qꝫ ſumūtur cōiter ad carbūculū ⁊ eriſipilā vlceroſā ꝯmeſtiuam ⁊ ābulantē. Ex quibus cauſe ⁊ ſigna ſunt manifeſta. Et cura eius ſūt proxia cure carbūculi cū euacuatione vſi precedente flōia educente ſāguinem colericū aduſtū multū: vſqꝫ ad defectionē cū tollat virtus: ⁊ etas ⁊ cū euacuatiōe partis apoſtēate ⁊ materie incuncate i ipſa. Cōpletur āt cū ſcarpellatiōe ꝓfūda donec egrediatur ſanguis malus venenoſus ꝯſtrictꝰ i ea proprie ⁊ i prūa eius materie ē ꝓfūda i carne vel ſupficiali vt i pſico igne: deinde cū miſtratiōe i pricipio mediciarꝫ nō repcuſſiuarꝫ frigidarꝫ i principio fortis ſtipticitatis ne mārꝫ venenoſā ne repellāt ad iteriora ⁊ pricipalia nec etiā mollificantia fortis reſoloīs que pticulā calefactā magis inflamēt ac trahāt ⁊ incident ad currendū: imo opꝫ vt admiſtres medicias exiccatiuas in quibꝰ ē infrigidatio: ⁊ reſolutio cū caliditate tēperata vt eius frītatē caliditas ptis ⁊ materie altereſ: ⁊ remittaſ ⁊ ꝯforteſ ⁊ defendaſ ⁊ cū caliditate reſoluāt nō repcutiāt. Qualia ſūt que dicta ſunt arnogloſſa ēplata ⁊ galle cū aceto vini decocte ⁊ lēteſ cuꝫ pāe quid furfuris hn̄te: nā huiꝰ pāis ſubtilior ē: ē ſba ſua diuiſim vel iſimſ ēplāte vel alia ſimilia i antidotario nr̄o ſunt ſcripta. Et ex appropriatis ſunt que hic ſubſcribunſ ⁊ cū regie ⁊ accidētiū correctiōe vt ſupra. Emplꝫ ꝯueniēs ⁊ efficax ⁊ exptū. ℞. granata acetoſa integra ⁊ infūdantur ⁊ coquantur cū aceto donec diſſoluantur ⁊ deinde terantur: ⁊ ponātur ſuper pānū ⁊ ſupponatur. Ipſum. n. ꝯueniēs eſt i oi hora ⁊ eradicat hanc egritudinē i principio: ⁊ ſtatu. Aliō ēplm ad idē. ℞. nucē recētē ⁊ folia eius ſauic ordei paſſularꝫ caricarꝫ equales ptes terātur ſil ⁊ ꝯficiāſ cum vino ⁊ oleo papaueris nigri. Medicia ꝯueniēs in pricipio: cū nūdū vlceratū ē. ℞. acacie dragāti opij corti cū granati añ. ʒ. i. floris eris. ʒ. i. ſemen iuſqa. al. ʒ. ſ. cōfice cū vio medicamē ꝯueniēs huic cuꝫ ē vlceratus ē materie ꝙ parꝫ exiccat qualis ē audatio ⁊ trociſci. iij. ⁊ extra cū vino dulci ⁊ rob. Quod. n. fortiter exiccat addit i maliciam egritudinis. Oꝫ āt vt ſubuenias ptibus adiacētibus loco ꝯbuſtiōiſ ne putrefiant ⁊ corrūpanſ: ⁊ illud ſit cū bolo armeno ⁊ aceto ſupinūctis: vel aqua ⁊ reliquis que infrigidāt ⁊ repcutiūt. Et id ꝙ ē propiquiꝰ illo cū lana iſopi infuſa in vio cū ergo quieſcit inflatio: ⁊ remanent vlcera curentur cū eis que ſūt ſicut emplaſta de mertaſengi ⁊ emplaſtū de diabutiro ⁊ cū reliquis que ſūt conuenientia vlceribus corroſiuis ⁊ fraudulētis. Et nux antiqua vnctuoſa eſt conueniēſ igni perſico in hac hora.

¶ Capitulum. vij. de vena egrediēdi ⁊ medicinis eius.

Ontingit aliq̄ñ: vt eueniat ſuꝑ aliq̄ ꝑticula coꝛpis quidā feruoꝛ: deiñ veſica vel empla: ꝺ īde rūpiƭ ⁊ egrediƭ ex ea quoddā ꝺcīue rubeum ad nigredinē deiñ ꝓlōgari nō ceſſat ⁊ eſt véa. Et foꝛtaſſe ei ē mot⁹ volūtari⁹ ſb cute ac ſi ſi eēt aīal ⁊ i ꝑtate qⁱ ſit qꝺ gñaƭ i eo ⁊ eſtimāt quidā ꝙ ſit ramus vili nerui ꝑ vehemētiā groſſitudis ⁊ extēſiōis ipſius. Et pluriū qꝺē accit i crurib⁹. Et Abo. dixit ſe vidiſ. ſr lat⁹ ⁊ manus ⁊ multiplicaƭ ſuꝑ iſātibus vtrūqꝫ: ⁊ qñ extēdiƭ vl ſcindiƭ magificaƭ ei doloꝛ ⁊ ca. Et cā eius ē ſāguis cali. malus mlicus: aut flaticus aduſtus cū vehementia ſiccitatis ꝯplexiōis. Et foꝛtaſ. generāt eā q̄dā aq̄ ⁊ olea cū ꝓpetate q̄ ē i eiſ q̄lia ſꝛ calā ⁊ ſicca acrimōalia ⁊ multiplicātur i aliquibus regiōibus calidis ⁊ ſiccis ac ſi ſit moꝛbus vndimicus vt i egipto ⁊ alijs ēt regiōibus calis ⁊ ſiccis: ⁊ in coꝛpoꝛibus ſilibus ⁊ minoꝛatur euētus i coꝛpoꝛibus hūidis ⁊ aſſueti vio cū mēſura. Signa ſūt ex dictis māifeſta Cura. G. vero di. ꝯphēſū ex eius cāis aliquid manifeſtū ſuꝑ quid ſit initēdū eo ꝙ nō vidit eū oīo: ⁊ i hijs vltramarinis regiōibus ꝓꝓꝛie quibus fuit. Abo. vō ⁊ alij ſeq̄tes. G. cū multotiēs illic viderit curā eius ꝯphēdere in vā abſciſiōe cāe primitiue cū regie ⁊ coꝛrectiōe aeris illi⁹ regiōis i q̄ accit: ⁊ rectificatiōe aq̄ ⁊ ciboꝝ regiōis vel dimiſſio. coꝝ oīo ⁊ miſtratiōe hūectātiū ⁊ balneoꝝ ⁊ oīa regimīnis hūectatiui noti. In abſciſiōe cāe āñcedētis cū flebothomia appoſite ptis ⁊ cū mūdificatiōe ſāguis; ⁊ illud cū medis ex mirab. epithio: ſene fumo terre polipodio ⁊ ſimilibus educentib⁹ hūoꝛes aduſtos: ⁊ cū ꝯpoſitis ⁊ cū pilulis cochijſ ⁊ trifera ꝯfecta cū ſene ⁊ fūoterre. Tertio cū eūone cāe ꝯiūcte cū ꝑticularibus medis. Et illud cū appōne ſāguiſuagaꝝ ſuꝑ locū: deide cū repeuſſiuis ex ſādalis cāphoꝛa cū ſuc. herbarum frigidis notis ſupra aut mirta pſilij: lac dulce: qm̄ nō repellit ad ꝑcipia eo ꝙ precedēs aſſecurabit eūo. Nō āt talia frigida ſuꝑ vlcus ponātur: ſed circa ipſū: qm̄ frigidū vlceribus moꝛdax dixit hipo. i affo. ꝙ ſi nō ſpargaƭ reſoluaƭ nō cum valde calidis qm̄ ex eis ꝑueniet foꝛtaſſe ad eſtiomenū ꝙ ſi nō reſoluaƭ ſanietur deide aperiatur ⁊ mūdificetur ⁊ regatur vlcerū cura q̄ infra dicetur. Et quarto cū coꝛrectiōe accidētiū vt exeūtis vene. Cū ergo āpulla rūpatur ⁊ vena ad exeūdū feſtiat oꝫ vt eger i die pria. ʒ. ſ. ſecūda die. ʒ. i. ⁊ i tertia die ʒ. ij. de aloe bibat: ⁊ locuſ eius ēt epithietur cum aloe. Ex hoc. n. nocumētū eius oīo deleƭ: poſtꝙ. n. ꝙ exierit qꝺ ex ea foꝛtis apparet ſuꝑ arūdinē paruā ex plūbo factā: cuius pōdus ſit vnius. ʒ. i. īuoluēdū: ⁊ cū predicta cāna ligādū vt pēdeat dimittēdū: nā ex ipſius grauedie incipiet deſcēdere: ⁊ citiuſ egredi: ⁊ cū ex ea aliqua pars exiſtit circa plūbū voluatur ⁊ ligetur. Si āt quod iā egreſſū ē longū fuerit īcidatur: ⁊ ꝙ remāſit īuoluatur: ⁊ donec radicetur obſtruatur ꝙ ē obſeruādū: q꞉ ſi ſic factū fuerit attraheƭ ⁊ ītrabit cānā: ⁊ poſtea putridū vulnus magnū generabit: quapropter huic egritudini blādiēdo ē ſubueniēdū ⁊ paulatī vena ē extrahēda donec oīo egrediatur: ⁊ nihil ex ea ī coꝛpoꝛe remaneat. Si āt ipſū oīo ītrare ꝯtigat i ipſius foꝛāmine ponatur radiuſ ⁊ i longū ſcidatur ⁊ bene aperiaƭ: dōec quicquid ex ſua materia ꝯtinetur euacuetur: butirꝫ quoque ꝑ aliquos dies ſuperponatur: dōec putreſcat: ⁊ ei⁹ cōſumatur mā: deinde cū his que carnem generant curetur. Et quinto cum regimine quod ſupra in carbunculo dictum eſt.

Cap. viij. de panaritio ⁊ medicinis eius

Panaritiū ē apoſtema calidū rubeū i circuitu vnguiū naſcēs ⁊ ardēs: ⁊ doloꝛē inferēs: ⁊ foꝛtiter pulſās ex quo plurimū accidit febꝛis ⁊ ꝑtingit doloꝛ vſqꝫ ad loca que ſunt ſub aſſellis ⁊ īguine ⁊ finaliter ꝑducit ad caſū vnguis: ⁊ q̄ñqꝫ ad coꝛroſionē digiti: ⁊ cā eius ē ſāguis colericus. Cura vero ei⁹ ꝯſiſtit in tribus in euacuatiōe vniuerſali cū flebothomia ⁊ maxie ſi diu eſt ꝙ patiēs nō fuit diminutus in particulariū remedioꝝ approxiatiōe cū ſedātibus doloꝛē caloꝛē ⁊ pulſū ex apocruſticis: ⁊ primo in ꝑcipio cū ſubmerſiōe digiti in aceto calido vt iuſſit. G. deinde cū ēplo de camphoꝛa aut mucilagine pſilij ꝯfecta cū aceto deinꝺ ſi expedit ꝓꝑ doloꝛē cū epithiatiōe digiti ex aceto: ⁊ opio diſſoluto ī eo donec ſuꝑ locū groſſū fiat epithia: deinde ꝯtrite galle: aut coꝛtex granati vel grana mirte cū aceto ⁊ aqua ꝯquaſſata: ⁊ ſuperponatur ēt pānus ſuꝑ ipſuꝫ aqua niuis infrigidatus: qm̄ ipſū refrenat multotiēs ſi fiat cū frequēti innouatiōe ⁊ ꝯfirmatione eius pꝛohibet: ⁊ ſimiliter ſoꝛdes auř. cū litio ꝓhibet a pꝛopꝛietate illius collectionem. Qꝺ ſi pulſus in loco fuerit vehemēs predicta medicina vel aliud ſibi ſimile ꝑ diē ītegrā approxiare curabiſ: deinde ſi pulſus adhuc ꝑdurat ſignū maturatiōis erit. Quaƭ oꝫ vt aliqꝺ ēplaſtoꝝ que i cura flegmōis oꝛdiauim⁹: ⁊ hic ſupponaƭ: ⁊ pꝛopꝛie ſemē almari: ⁊ pſiliū cū lacte dōec ad ſupurōnē deueniat: deide aperiatur: ⁊ qꝺ in eo cōtinetur educatur pꝛopꝛie cū ēplaſto: ex farina lupinoꝝ cū melle deide cū curantibus vulnera locū reget: ⁊ pꝛopꝛie cū aloe Et deinde cū vnguēto ꝺ ceruſa ⁊ ſarcocolla ⁊ ſuperpōaƭ pānus madefactus in fine. Et ſi in ꝑcipio vnguis pruritus cadet: ſi ergo ceciderit digitus ab oī motu ledēte cum obuiatione rei ꝯquaſſātis: cauēdū ē ne vnguis qui renaſcitur foꝛtis egrediatur ⁊ aſper in regimie quale ē dictum flegmone. Coſiſtit ēt cura eius ex ſimplicibus appꝛopꝛiatis eis vt ſuc. mirte ꝓiectus ſuꝑ eū ⁊ epithiatis acacia cū albumie oui ſoꝛdicies balnea olibanū ꝙ īcarnat radix pētafilon decocta cum aceto: ⁊ ēplaſtata: ſuccus ⁊ radix li. ſumach aloes cū melle: ficus cū penidijs ponitur ſupꝛa panaritiū ad maturandum ⁊ reſoluendum cū aqua cīeris ligni ficuſ: ⁊ i augmēto cum coꝛtice granati. Et ſanat aliud acetum ⁊ folia oliuaꝝ ſilueſtriū. Abo. inquit nec oꝫ vt ſtetur ſuper infrigidantia: nam ipſa qñ ꝑtranſit hoꝛa ꝑcipij īſpiſſant cutē ⁊ obſidēt materiā ⁊ vehementioꝛ doloꝛ fit ⁊ in illud qꝺ ſentitur de caliditate ꝙuis ſit ſicut igniſ: immo reſoluetur ⁊ exiccetur cū ſubmerſiōe in oleo calido: ⁊ medio teratur olibanū ſuꝑ ipſū aut nigella trita: ⁊ adeps mucilagies leniētur: ⁊ bona ſoꝛdes auř. Et dixit quoqꝫ foꝛtaſſe cum. n. ē tioꝛ coꝛroſiuis neceſſariū miſtrare ēplm ex arſenico ⁊ dragante calce ⁊ floꝛe eris: qm̄ exiccat neqꝫ ē meli⁹ eo. Et q̄ñqꝫ incipit currere ex panaricio vlcerato ſanies: ⁊ tūc cauterizetur ⁊ incidatur vt nō pꝛeābulet malia in digito toto. Emplaſtum. ℞. aloes balauſti. olibāi: ⁊ galle ꝯficiātur cū melle ⁊ adminiſtretur. Emplaſtū qꝺ dixit paulus. ℞. draganti vſti thuris: añ partes equales floꝛis eris partem. ſ. terantur ⁊ conficiantur cum melle ⁊ ligetur ne tangat locum adde vero oleū.

Capitulum nonum de apoſtematis paruis ſeu puſtulis illius generis vt ſunt moꝛbili ⁊ variole ⁊ fere ⁊ medicinis eoꝛum.

Q Uia ſupra pria pticula ſectiõis huius locuti
ſumus de cura variolarum morbilis ⁊ paſti
cũ q̃ ſũt ex apoſtẽatibus ſãguineis puis nunc
de ſere loq̃mur ꝙ ex illoꝝ gener̃ ẽ. Eſt iquã
ſere puſtl'a parua lata ſicut veſica ad aliquã tẽdẽs rubedi
nẽ: ⁊ ẽ pruritũ faciẽs ⁊ anguſtiam: ⁊ ẽ veniẽs ſubito plu-
rimũ. Et accidit vt currat ex ea hũiditas q̃ fortaſſe ẽ ſan-
guinea ⁊ plurimũ fit vehemẽs i nocte ⁊ i eis ẽt anguſtia
fit fortis cũ triſtitia. Et cã eius ẽ vapor calidus eleuatus
in corpore ſubito: aut ex ſanguine colerico aut ſlate ſalſo
baurachio: ⁊ ſãguinea qdẽ ẽ vehemẽtioris rubedi. calidi.
⁊ vehemẽtior l aptio. Et ſlatica ẽ mior i oibꝰ ill' ⁊ cũ ſere i
uadit locũ ãplũ ⁊ itrinſecũ ſi nõ fiat flebothõia tietur bre-
uis tertiana: oꝫ ergo vt fiat flebothõia i ſpatio quod eſt i
ter pricipiũ ⁊ ſtatũ. Cura vero ſere in q̃ttuor rebus ꝯſiſtit
In euacuatiõe cãe antecedentis cũ flebothõia ſi ſanguis
fuerit vicens: deinde ꝯſequẽter cũ ſolutiõe colere: ſi tole-
rat virtus ꝙ ſit ex duabus partibus mirabolanoꝝ citri. ʒ.
i. ſere cuius doſ ſit. ʒ. iij. cũ iuleb ſeu ſirupo acetoſo: ſecun
do conſiſtit in ſedatiõe anguſtie ⁊ iſlãmatiõis. Et prio cũ
tamuriſcis de aqua fructuũ ⁊ de iſuſiõe criſomiloꝝ ⁊ ſuc
co duoꝝ granatoꝝ expreſſoꝝ cũ pulpis ſuis in q̃titate li.
ſ. aut cũ ſucco granati acetoſi. Et de hijs que ſedãt eã eſt
infuſio ſũach colata cũ ex ea ſumũt in potu. ʒ. iij. ⁊ detur i
ſirupo de nuce in die multotiẽs: ẽ. n. ex hijs que multum
ꝯferũt ei ⁊ lenit naturã. Et de appropriatis ei ẽ: vt ſũatur
crocus ortulanus ⁊ teratur ⁊ cõcutiatur cũ aceto ⁊ ſũatur
aq̃ mirte ſeu aqua vrcei noui. Et ſi hũor fuerit ſlicꝰ bau-
rachiꝰ educatur cũ mirob. kebu. ⁊ citri. cũ turbit ð quo ſit
quãtũ ẽ media ps illoꝝ: ⁊ ſit potio coꝝ. ʒ. iij. ⁊ detur i ſiru
po nuce cipſſi hũi. ℥. i. cũ aloes. ʒ. i. ⁊ ſũat crocuſ ortulanꝰ
Et ex illis ẽ vt ſũatur cubebe. ʒ. i. cũ. ʒ. iij. zucha. ⁊ ſe. agni
caſti in lacte dulci. Tertio ꝯſiſtit in regimie ⁊ eſt vt regat
cũ cibis frigidis ⁊ acetoſis abſterſiuis. Quarto ꝯſiſtit in
particulariũ remedioꝝ approxiatiõe ad pticulã patiẽtem
cũ reſoluẽtibus temperatis ⁊ hũidis dictis ſupra in cura
flegmonis ⁊ cũ ſanatibꝰ ſi expediat ⁊ alijs q̃ illa ſequũt.

¶ Capitulũ decimuꝫ de termiatione apoſtematũ quot
mõis poſſit termiari: ⁊ ẽ ſermo generalis in termiatiõibꝰ
apoſtematum.

O Mne apoſtẽa vbicũq ſit corporis termina
tur ſꝫ. G. altero ſex mõꝝ quibuſ ad finẽ ſalu
tis vel mortiſ pducit̃ eger. Qui ãt ſint ⁊ q̃les
q: boni mali ⁊ mediocres: ⁊ q̃ eorũ ſint ſigna
ſupra i huius ſectiõis pricipio dictũ ẽ. Sꝫ ꝙ ſcias apoſte-
mata regulare vt ad bonũ ⁊ optimũ puẽiãt terminandi
modũ i finẽ ſalutis ipſũq cũ expedit valeas adiuuare ⁊
mal' obuiare ne opꝫ adijcer̃ ⁊ mõſtrare qd ſit. vnuſquiſq
⁊ quibus cauſis fieri hãt vel medis ⁊ cui ꝯpetat quilibꝫ ⁊
cui nõ: ⁊ qđ ſit regimẽ obſeruãdũ in eis. ſupra. n. i capitu
lo generali dictũ ẽ qualiter nocuĩta apocruſticoꝝ ⁊ dia
foreticoꝝ cũ accidãt corrigãt̃. hic ãt dicẽdũ qualiter ſit ne
accidãt obuiãdũ. Sciẽdũ ergo ꝙ reſolutio apoſtẽatum ⁊
cuiuſcũq alterius materialis morbi ẽ vt hũores qui ſunt
materia eius ſubtiliati: ⁊ i vaporẽ ꝯuerſi aptis poris inſẽ-
ſibiliter expellantur vt. G. oñdit. Fit ãt illud a natura ⁊
arte ꝯpletur vero caliditate: ⁊ hũiditate tẽperata natura-
li mediciaꝝ quarũdã ꝓprie ſimpliciũ ⁊ ꝯpoſitaꝝ q̃ hũidi
tates corpis ponãt ſubtiliatas. ⁊ in vaporẽ ꝯuerſas ⁊ po-
ros cutis rarificatos vt facile expellat̃ vt ẽ ſemẽ lini: ane-
ti fenugreci ⁊ ſimilia: diferũt ãt ⁊ variantur in qualitatibꝰ
dictis ſm plus ⁊ minus ſm diuerſitatẽ materie ⁊ mẽbri ⁊
aliaꝝ reꝝ itriſecaꝝ ⁊ extriſecaꝝ que note ſũt quibus iudi-
cia apte ⁊ iepte reſolutiõis habẽt. Coadiuuãt ãt ad reſo-
lutionẽ apoſtẽatiſ recurrer̃ faciẽtia pmiſſa vt dicatur apo
ſtẽa reſolui cutis ps recurrit ⁊ ps iepta recurrere ꝓpe re-
ſoluatur: vt nõ procedat ãmodo ſꝫ deſiſtat. Cũ ergo ma
teria apoſtematis recurrere nõ ſit apta: q: iã aggregata ẽ
⁊ icuneata i cupo: ſed reſolutiõi potius: vt q: calidũ ſit: ſã
guineũ vel colericũ vel ex vtriſq mixtũ. ⁊ ꝯplio corporis
calida: ⁊ ꝯpõ rara quod expiratio virus ⁊ liquoris decla-
rat que in ẽplaſtis quotidie iuenitur: ⁊ maxiẽ q: dolor fe
bris ⁊ alia accñtia remittant̃ ſi non ſufficient̃ agat ſũt reli-
quie. Si vero nõ vt q: tepide ſe gerat iuua ipſã cũ tẽpera
tis predictis ſi predicta nõ ſufficiant vel propter medicia-
rũ inepitudinẽ pp nãm ⁊ poſitionẽ eius vel caloris mẽbri
debilitatẽ ⁊ ꝯpõnis dẽpſitatẽ ꝯfortabis illa cũ alijs ſubti
liantibus ⁊ caleſaciẽtibuſ magis: vt ẽ ſpica abſinthiũ ame
os: baurach ⁊ ſimilia: que infra xpo auxiliante dicent̃. nec
illis fortibus abſq neceſſitate pdicta vtaris fortis. n. cali-
ditate ſua ⁊ ſiccitate ſbtile quoddã ipetu reſoluẽdo a groſ
ſo diuidũt: ⁊ illud ſchiratũ dimittũt quod difficiliuſ reſol
uetur ꝙ̃ prius ẽt ⁊ ſanabit̃. Et rege patientẽ cũ extenuati-
ua dieta ſiti ⁊ fame: fames. n. exiccat corpuſ: ſaniatio vero
apoſtẽatũ ẽ adequatio materie: ⁊ diſpõ eius apta ad eua-
cuationeꝫ per eruptio. Cũ. n. vacuo mẽbri ſeu cupo apo
ſtemaiis iã tota materia ſit collecta factaq ſit exitura tũc
cũ non poſſit apte repelli: q: iã exiuit a vijs ⁊ venis nõ re
ſolui quia incuneata ibi exiſtit ⁊ cõpacata expedit vt per
partẽ patientem ſenſibiliter educatur eo ꝙ preter naturaꝫ
exiſtit ⁊ illud p eruptionẽ: vt ergo abſq grandi nocumẽ
ti nature ⁊ mẽbri poſſit expelli opꝫ maturare ipſam ⁊ i ſa
niẽ ꝯuertere vt per eruptionẽ facile expellatur: aut. n. ſi ni
teris euacuare deſtrues loca ſana egritudini exiſtentia di
xit hipo. Fit autem a natura ⁊ ab arte cum medicinis cali
dis ⁊ humidis cum equalitate viſcoſe ſbe, que cum calidi
tate equali ſubtile a groſſo non diuidunt reſoluendo ſicẽ
diaforeticis ⁊ proprie fortes: ſed agunt in eis vtriq ſimul
decoquẽdo ⁊ permiſcẽdo ⁊ ſue viſcoſitate ſubſtãtie vtrũ
que retiet oppilando nec permittunt expirari ſubtile ⁊ p
hibendo tranſpirationem caliditatem preter naturam ac
quirunt in loco aqua permixta cum naturalis ſanies ge-
neratur in tali materia ad bonum ⁊ ad malum mediocrit̃
ſe habente vt dixit Galie. debent ergo eſſe tales medici-
ne calide in principio primi gradus vel in fine ipſius vel
vſq ad medium ſecundi gradus que infra dicent̃: ⁊ hoc
propter diuerſitatem complexionis corporum quibuſ ap
proximantur: ⁊ etiam materie ſaniande. Inquit. n. Ga.
Medicina ſaniem generans debet eſſe caliditatiſ ſeu cõ
plexionis ſimilis complexioni corporis in quo ſanies ge
nreatur ⁊ etiam membrũ vt dixit Auerrois: habent au
tẽ exiturꝫ iudiciũ ex pte nẽ ipiꝰ matie. Et corpori ſeu mẽ
bri in quo ſunt: ⁊ quantum ad ſaniationem ⁊ quantũ ad
eruptionem in quo materia eſt diffuſa aptam ⁊ facile ine
ptam ⁊ difficilem ⁊ bonam ⁊ malam ſeu laudabilem ⁊ il-
laudabilem. Quantum ad ſaniationem quidem: namq
ẽſt in materia calida eſt ⁊ in membro calido carnoſo ⁊ cor
pore fortis caloris in quo materia eſt diffuſa. Et poſita ex
tra multe eminentie ⁊ tumoris pyramidaliſ vl' coloris ru

bei cum pulſatione ꝓmpte ſaniatis: ⁊ eſt bona. Que ve-
ro ex materia frigida in mēbro frigido q̄ꝛ neruoſo ⁊ ſimi
li: ⁊ in corpoꝛe caloꝛiſ debilis inepta eſt difficilis ⁊ lauda-
bilis: ⁊ maxime ſi in mēbro iuncturali vel ꝓpinquo non
exiſtat in quo nec apte fit exitura: nec ſaniatio ꝓpter mu
cilaginitatem ipſarum. Et materie: ⁊ propter amplitudi
nē vacuitatis ipſaꝝ quare materiam in eis nō ē beneag-
gregabilis in vnū: neq̄ꝫ retinibilis quin trāſpireiur ſicut
exitui expedit ⁊ ſaniationi niſi grandis cauſa exiſtat i eis.
Similiter quantum ad eruptionem: nam in ipſa eſt ꝓm
pta eruptio ⁊ abſq̄ꝫ periculo in ſecūdo eſt difficilis ⁊ pni-
cioſa. Et quidem cum habet duobus fieri modis: vt per
naturam ⁊ artem ſi fiat per naturam eſt melioꝛ ⁊ ſecurioꝛ
⁊ ſi fiat ad extra laudabiliſ: ſi ad intra illaudabiliſ: ſi vero
ad vtraq̄ꝫ magis. Et ſi quidem quod erupit egreditur al
bum ⁊ lene ⁊ equale carens malo odoꝛ laudabile eſt. Si
vero citrinum rubeum eſt ⁊ liuidum ⁊ cenoſum malum
ſicut hipo. in pꝛonoſticis dixit cuꝫ ergo vides apoſtē̄a ap
tum ſaniationi prolongatur: ⁊ ſit factum exitura doloꝛ ⁊
fe. non minuitur nec pulſatio nec apparet humiditas aliq̄
expirari: immo tumoꝛ manet, vel augeri non ceſſat ⁊ ma-
xime q̄ꝛ ſanguineum vel flicū ſeu mixtum ex eis fuit apo
ſtema non colicū nec melancolicū: humoꝛ enim cruduſ, ⁊
caro matura materia ſunt ſaniei: colera vero inepta eſt ei
⁊ reſolutioni potiſſime apta: vnde hipo. in eriſipila putr̄
do: aut ſanies malum. Et ſimiliter mlia ſi naturalis ſit in
duratioꝛ ſi preter naturā ſit coꝛroſioni cui maturatiua nō
competunt cum putredinem augeant ⁊ coꝛroſionē. Un
de hipo. i affoꝛiſmo calidum ſaniationem ſanciens nō in
omni vulnere optimum eſt ad ſalutem. Et ſi potes īpedi
re ⁊ reſoluere in hoc quantum potes inſtabis: ⁊ illud ſem
per ad melioꝛem terminandi modum reducas: ⁊ illud fa
cies auferendo ſaniantia ⁊ dietam extenuatiuaꝫ miniſtrā
do ac reſoluentia que aperiendo poꝛos materiā tranſpira
bilem reddant ⁊ ſubtilem eius partem a groſſa diuidant
reſoluendo: illa. n. ſola putreſcūt coꝛpoꝛa que caſa ſunt ⁊
hūida ⁊ intranſpirabilia perſeuerāt: deīn cuꝫ adminiſtra
tione ſtipticantium exiccantiū vt folioꝝ mirte balauſtie ⁊
galle ⁊ huius q̄ ſi euitare non potes quia natura ſit ad ſu
purationem intenta ſiquidē per ſe ſufficiens ſit multū ap
ta ⁊ nature obediens quia ſit calida in eodem loco vehe-
mentioꝛis exitus ad exterioꝛa cum maioꝛis tumoꝛis emi
nentia ⁊ acuitionis capitis cum rubedine ac pulſatione re
linq̄ꝫ ipſi nature. Dixit. n. G. Medicaminum auxilia
non indiget niſi cum moꝛbo magnifico nimis dominari
nequierit. Si vero per ſe non ſufficiat confoꝛtabis illā cū
medicinis pꝛedictis: ⁊ pꝛopꝛie cū materia eſt inepta ⁊ pꝛe-
dicta contraria. Cum vero ſanies ſit tunc cōtraſtabis an
locus eius ſit in mēbro carnoſo: aut in mēbro arterioſo: ⁊
neruoſo: ⁊ pꝛopꝛie quod iuxta iuncturas exiſtit: ſi eniꝫ fue
rit generatio eius in loco carnoſo arterijs ⁊ pāniculis car
rente ⁊ neruis vt ſunt nares ⁊ adene non aperiaſ exituras
donec tota materia ſit complete ſaniata niſi multa ⁊ ſup-
flua in quantitate exiſtat de quo membri coꝛruptio tīeaſ
Melius enim digēritur īſimul dimiſſa q̄ ſi euacuareſ
in parte tunc. n. magis intranſpirabilis perſeuerat: ⁊ q̄ꝛ p
mixta quod ex ea tangitur a putrido aptius putreſcit. Si
vero in mēbriſ alia ꝯditio fiat ante perfectā ⁊ ꝯpletā ſania
tionem totꝰ ſi nā nō aperiat ſtudeas aperire. Sanies eni
diu retenta ac viriſ dicta mēbꝛa ſua acuitate coꝛrodet q̄ꝺ

plerūq̄ꝫ ad ſpaſmū adducet. Cūq̄ꝫ artificialis aptio duo
buſ modis habet fieri: vt per farmaca cauſtica que īfra an
nuente xp̄o dicentur ⁊ per inciſionē cum ferro: vel ſectio
nem: ſitq̄ꝫ in eis dubium ne ſubiecta mēbꝛa lederētur ex-
pedit vt fiat ꝯdcōibꝰ debitis obſeruatis: ⁊ maxime in exi
tura tali exiſtente in neruoſis venoſis ⁊ arterioſiſ mēbꝛis
ſi. n. ſint in mēbꝛis carnoſis ſine periculo incideſ vel ſeca-
bitur etiam ſi ꝓſunda fiat vt dictum eſt. Cōditiones aūt
debite obſeruande ſunt quedam ex ꝑte cirugici operātis
vt q̄ ſit ſciens ⁊ pꝛopꝛie in arte anothomica ⁊ expertus in
ſectione: ſitq̄ꝫ habens manus leues ⁊ habiles ad ſecandū
⁊ ſecū deferens inſtrumēta apta ad illam ⁊ nouaculā vel
lanceolā mollificātia ⁊ doloꝛem ſedantia que in ſolutiōe
neruoꝝ dicentur ⁊ conſtringentia ſanguinem qualia ſūt
plura. Ex quibus eſt medicina G a. que ex pilis lepoꝛis
tela arance ⁊ ouoꝝ albuie ꝯmiſcentur ⁊ feramenta quibꝰ
canterizetur. Quedā vero ſunt ex parte coꝛpoꝛis in quo i
ciditur: quedam ex parte loci: quedam ex parte quantita-
tis ⁊ foꝛme ſeu figure quedam ex parte ligature. Ex par-
te quidem coꝛpoꝛis vt ſi foꝛte tumeat: ⁊ ſi ſit ſenſibilis val
de prout Albo. docuit in vino lolij aquam ponas aut ſu-
mach aut fumiterre opij ⁊ iuſquiami ana. ℥. 5. nuc̄ mꝰ. ga
lie muſcate: ⁊ lignialoes crudi ana. ʒ. i. ſexta aut iuſquia-
mū nigrū cū coꝛticibus mandragoꝛe in aqua coquaſ do-
nec rubeſiat ⁊ cū vino admiſceatur ⁊ pꝛebibat. Ex parte
quidem loci eſt vt fiat vbi ſāies aggregata, rūpitur q̄ mol
licies tactu inuenta in loco cum digitis indicat ⁊ albedo
ſeu alius coloꝛ puruſ: licet q̄nq̄ꝫ pꝛopter groſſitiem ſui nō
maturet vel profunditatē loci vt hipo. dixit i affo. quo ca
ſu caloꝛem oꝫ attendere ⁊ pꝛuritum: fiatq̄ꝫ in loco ſubīo
ri rēoto ab arterijs ⁊ neruiſ quo ſāies melꝰ poſſit effluer̄
⁊ expelli vt ſiquidē ſit exitura pinealis extra eminēſ ⁊ acu
ta in capite ſui fiat ibi. n. cutis propter ſanguinem attēua
ta eſt magis. Si vero ſit ſpatioſa ⁊ lata fiat in parte ſubte
rioꝛi per quā melius poſſit euacuari vt ſi expediat i locis
eius duobus vel tribus incides. Ex ꝑte figure vt fiat ſm
pꝛoceſſuꝫ rugaꝝ vel linearum cutis niſi in illis membꝛis
in quibus poſitō villoꝛum non currit ſecundum curſum
rugarum vt eſt frons ⁊ palpebꝛe in quibus ſi ſecundum
rugas cutis ipſarum incides ſimul ⁊ neruuꝫ ſeu villū eiꝰ
qui in longitudine currit incideſ: caditq̄ꝫ ſuper ciliū ⁊ pal.
pebꝛe ⁊ breuiter fiat antilinus cirugica arte expertus: ⁊ in
anthōica doctiꝰ inſinuauit q̄ infra ponetur. Ex parte q̄
titatis ⁊ foꝛme vt ſi ſint in ſuperficie poſita fiat ſuperficia-
lis: ſi vero in profundo pꝛofunda ⁊ lata vt carne adiacen
te eius labia non claudantur. Et pꝛoinde ad cautelam tē
tam aliquo liquido: immctam impones parꝰ expꝛeſſa ſua
uiter ſanie ⁊ paulatim non ſubito ſi enim ſubito expella-
tur ⁊ exitum ſit magis ⁊ multa collecta ſanie perducit ad
moꝛtem ſubitam maxime ſi intrinſeca fuerit. Unō hipo
crates in affo. Quibuſ cūq̄ꝫ empici aut hydropici vrūtur
aut inciduntur ſanie aut aqua ſubito ⁊ multa fluentia re-
pente moꝛiuntur. Cū ergo q̄ per ſe effluit fuerit parum
plus impoſita tenta ſuper emplaſtetur ouum conquaſſa-
tum cum ambobus partibus ſuis cum ſtupa ad ſedandū
doloꝛem: ⁊ reſtringendū ſanguinem ex veniſ inciſis fluē
tem: vel ſpongiam in vino ſtiptico infuſam vt docuit A
bohali. Et emplaſtum de calcanto non valde frigidū ne
moꝛdeat vlcus ⁊ ſuperligabis modo quo opoꝛtet qui in-
fra dicetur abſq̄ꝫ multa conſtrictione ne doleat magis ⁊

ſic dimittes vſqꝫ in diē ſequentem. Ex tunc vero ſolue ⁊
mūdifica vlcus cū meliorato vel cū vino ⁊ impoſitiōe tē-
te ex filis tele antique vel ſtilo ſi fuerit in profūdo ſuper
caput ſit pānus abſterſiuus ⁊ exiccatiuus ſaniei ⁊ puris
Cūqꝫ aliquid remanſerit ſaniandū illud ſaniabis miſcē
do mūdificantia ⁊ ſaniantia in emplaſtis. Et cum mūdi
ficaueriſ neceſſe eſt vt ſuccuras ad conglutinandum cutē
cum carne vt non rumpatur: ⁊ indureſcat ⁊ fiat taliter: vt
non conglutinetur quare fiat ſinus: vel burſa que nō ceſ
ſat impleri ⁊ redeat ſimilis exiture prime. Et quotiēs mū
dificabis non moretur quin impleatur carne ne fiat de ge
nere fiſtularum. Ad hec ergo cōplenda facta inciſione ⁊
mundificatione: ſi ea que in circuitu inciſionis ſine ſiōne
fuerint replebis vlcus puluere ſiccantiū ſeu ſtipticantiuꝫ
farmacoꝝ etiaꝫ mordentium. Qualia ſunt. Oſtraca adu
ſta ⁊ quale eſt compoſitum farmacum ex fermento ⁊ eis
que per calchiteꝫ. Si vero quid eius ꝙ in circuitu ſſonat
id ꝙ per oleum ⁊ calchitem liquefaciens qū infrigidabi-
tur ducens in olla mollificatis manibus oportet de vino
fundendo vt noſti vtile enim eſt in multis hic tale farma
cum: ⁊ cetera. Deinde conſerues cum ligatura debita
quam infra dicemus annuente xp̄o vt nec aque nec oleū
nec pilus cadat nec aliquid quod humectet ſordidet: ⁊ cō
glutinationem retardet. Et deinde incarnantia ⁊ conglu
tinantia miniſtrabis ⁊ finaliter ſigillantia. Quod ſi ex er
rore ſinus acciderit ſeu burſam quam Galienꝰ colpinis
appſanit melius eſt vt dixit ad mundificationem puris ⁊
icoris ſine qua incarnatio ⁊ conglutinatio oportuna ē im
poſſibilis ꝙ habeatur cānale perforatum ſecundum rec-
tum ex ere vel corium preparatum: ea vero non exiſtente
habeatur inſtrumentum puris mundificatiuum habens
amplexum cannalem habeaturqꝫ farmacum per cartam
combuſtam compoſitum ex eo parum mixtum multo ro
dino ideſt oleum roſatum. Et hunc cannaleꝫ per orificiū
vlceris ſine imittere: ⁊ deinde inuoluto licinio claude ori
ficium: ⁊ tam diu in eo dimitte donec mundificatus per
fecte ſit ſinas ⁊ carnoſatus quod abſente tumore ⁊ dolore
partis ſinus a cōſtructione ac ſiccitate ipſius cognoſcens
ꝙ ſi in ore pus benignum ⁊ paucum videris magiſ ſpem
carnoſari: ⁊ conglutinari habebis culpam propter ꝙ ſup
ponis ſpongiam madefactam ⁊ acetoſam: galſ. oleo ſup
ligans vt infra dicetur ⁊ ſuperpones emplaſtum ⁊ tentaꝫ
ex eo inunctam ⁊ dimittes vſqꝫ in ſecundam diem vl' ter
tiam. ¶ Quod ſi tunc ligatura ſoluta liquor quis ſubti-
lis exprīatur ex culpo ne a conglutinatione deſperes mul
totiens enim ſuppoſita farmaca patienti particule virtu-
tis exprimit ex cuti ipſa violenter ⁊ carne ſibi ſubiecta hu
miditatem ſubtilem: ⁊ maxime ſi corpus humidum ſit ⁊
dieta humida ⁊ ſuperflua vſuꝫ fuerit vbi a q̄ expreſſa cō
menſurante ſicce fientes regiones conglutinantur prom
pte ꝙ ſi ſecundum tertium: vl' quartum diem abſoluens
inuenies liquorem indigeſtum per hoc ſcias non conglu
tinatum eſſe culpum. ⁊ proinde expedit vt ſupra ponatur
particule farmacum fortis exiccationis abſqꝫ mordacita-
te quale eſt farmacuꝫ noſtrum flauum per metallica far-
maca ſine cera confectum ⁊ oleo galle ⁊ acetum ſanguio-
lentorum veterū culporuꝫ intriſtanter exiccatiuū q̄cūqꝫ
autem ſint emplaſta farmaca liquata rodino ſi i huiꝰmo
di ſi vil' imittimus per canalem non tranſeant: ſed i his
conuenit veſicam accipientem porcinam apponere ante
liſtum perforatum ſecundum rectum oportet eſſe acriora
farmaca que licinoſis imponuntur nominatis qualia ſūt
viridia colore: ⁊ propterea pauco rodino cōmixta cōmē
ſuratio vero ſuper incarnato ſiuu conglutinatoruꝫ aliqđ
farmacorum ſuperponetur vel ſi recens ſeu ſanguineum
curares vulnus: multa enim ſunt talia qualia per huiꝰ
litargirium ⁊ eruginem eriſ ⁊ alia metallica farmaca ex q
bus quandoqꝫ flauum farmacum reſultat cum amplius
fuerit cocta: ⁊ quandoqꝫ violaceum cum ad modicum
erit cocta. Scire oportet enim ꝙ omnia metallica farma
ca leuiciora ⁊ ſicciora fiunt vſqꝫ ad plurimum cocta: ⁊ p-
inde in colpis profundis magis operatiua cum ad profū-
dum oporteat peruenire eorum virtutem que vero recen
tia: ⁊ ſanguinolenta ſunt vulnera facile conglutinamus
⁊ ſi vnus ex his exiccent vt ſunt que ſupra dicta ſunt de
quibus multa enumerauimus quibus ſcripta ſunt ſimili
ter multa foramina: ⁊ longa habentia multam ſordiciem
Aduertendum autem ꝙ ſi aliquid culpis i ſuperiori fue-
rit regione: ⁊ ſimiliter ſi vulnuſ fuerit profundum os vo
eius in corporis mani eſto inferius facile per os effluat li
quor: ſi ſolum cuſtodias conuenientem figuram patientis
particule et ſi fuerit culpis in crure orificiuꝫ vero eiꝰ iux
ta genu tendente deorſum orificium vero eius ſurſum li
quor manebit intus ⁊ corrodet continuas partes neqꝫ ef
fluet: vt nec carnoſetur ⁊ cōglutinetur: vt expedit: niſi ib-
incidas inferius ad ſuffuſionem icoris ipſius. Et ſi illud
i vulnere ꝓfūdo neq̄at fieri inueſ ꝯuenietē figura ⁊ exp̄ſ
ſiōe verſuſ orificiū tēdere: in farmacis attrahētibꝰ đ ꝓfun
do cū exiccatione fortiori ore pfecte fuerint exiccati efflue-
re poſſit ichores ab orificio culpi quoque aliquo: qđ ex
predictis ſignis cognoſces certe: ⁊ ex tunc abluatur: cum
iniectione meliorati quod in hoc melius eſt ad maiorem
mundificationem: deinde incarnantia miniſtrentur dei-
de vero ablues cum vino mediocriter ſtiptico ⁊ etate me
dio tepido ⁊ cōglutinantia ſuperponeſ. Et ſpungiā mol-
lem ꝙ magis poſſibile eſt modo predicto madefactam ⁊
expreſſe circūpones: ⁊ ſuperligabis bindam. Sit autem
eius ſuperligatio vt a fundo culpi incipiat terminetur au
tem verſus os: ⁊ circumpones vero othomeas bendam
ſtringant quidem indoloroſe funduꝫ culpi paulatine ve
ro exoluatur vſqꝫ ad orificium vt illic laxam ſuperliga-
tionem habeat: ⁊ ea benda que ſuperponitur extrorſuꝫ ſu
per orificium cum emplaſto cum forficibus exiſtentem i-
ciſa vt ſecundum id ſuperque poſito emplaſto vt ad ſup-
ſolutionem quam in tertia die facies auferens ab eo qui-
dem quod velut epithima circumiacet: ad hoc autē ſi do-
minum eorum que ad ſaniem deuenit apoſtematum ici-
ſio fiet tarde vel propter imperitiam medici vel timorem
infirmi neceſſe eſt in tēpore corrodi cutē a ſanie ⁊ ſubtileꝫ
fieri ⁊ diſrūpi vndiqꝫ ad mōm diſlaniati pāni vt fiat vlcꝰ
a medicē nōiatū rācoſū ⁊ dilaniatū ſeu dilaceratū. Eſt er
go cutis huiꝰ difficile ꝯglutiabil': ⁊ maxīe ſi qs ſiccū ſup
ponat conſiſtentia farmacum ab hijs. n. adhuc magis rā-
coſior fiet ⁊ ſicca cutis: ſimiliter ⁊ acutis gūmis exiccanti-
bꝰ ſimiliter: quare ad ꝯglutinationē eiꝰ vti oꝫ aliquo hu
mido cōſiſtētia farmaco virtute vero ſicco ⁊ effectu qua
le eſt farmacuꝫ compoſitum per litargirū: ⁊ pinguedinē
porcinam veterem ⁊ calchitem habētibus vel oſm vete-

rinū. melius aūt opabitur ſm has diſpōnes quando nō
valde durum nec certiſſime molle conficitur: cōglutinā
tium enim omnium eſt vlcerum ⁊ ſanguinolētorum im
miſſum per oleum vetus deinde ꝑ vinum vetus deinde
poſitis in circuitu huiuſmodi diſpōnum triſtanter eniʒ
eas conſolidauit multotiēs cōfert in lacertoſa cute. Ni-
hilominus mel vſqʒ ad conſiſtentiam coctum emplaſtra
tum vt neqʒ ſit ita durum vt ſedat cutem ⁊ iſtabile ſit ne
qʒ ita humiduʒ vt circūfluat a calido corpore ⁊ ſiccam re
linquat bendam ⁊ ſic nihil ꝓſit: qm̄ autem menſuratō co
ctionis vix autem perceptibilis eſt in eo meli⁹ eſt empla-
ſtare puluerem mirte vel aloe vel olibani: vel omnia ſi
mul ⁊ maxime quando in benda vnctum humidum ap
pareat. Sit auteʒ ſubtiliter pulueriʒata ⁊ bis vel ter cri-
bellata ⁊ ſi ſuꝑ miſceatur decoctiōis mellis predicta opa
buntur melius ſi magnus ⁊ profundus fuerit culp⁹. Ad
hoc autem ſubtiliſſima eſt expertiſſima centaurea eſt eni
mirabile farmacum in vtilitate eius: deinde ſificuʒ ideſt
plantago aptiſſimuʒ: deinde ireos ⁊ abſinthij radix ⁊ po
ſtea ororborum farina. Sint autem ſubtiliter cribellata ⁊
linita mixta autē mellis decoctio ſecundum illud temp⁹
quandoqʒ vtiqʒ ab igne auferendum: deinde ſuperte-
re baculo: vel miſcula vt miſceant̄ ipſa bene melli. Me
lius autem eſt preafferētes ollaʒ ab igne emplaſtrari om
nia huius: deinde diligenter mouere: donec mel vtiqʒ
fiat tepidum vt ſuperponi poſſit ei que curatur particule
Cum autem exitura intrinſeca fuerit licet de ea in ꝑma
ſectiōe particulariter dictum ſit: ⁊ ad cyrugicuʒ nō perti
neat: ſed ad phyſicuʒ magis tamen regat eam cirugicus
in abſentia phiſici velut manualiter operatio in eo cū mi
niſtratione euacuatiōis minus ne ſubtractione humidi-
tatis impediat maturationem: ſed ſi quideʒ ſanguis qui
inuctus eſt malus: ⁊ corruptus exiſtat qꝛ vt plurimuʒ eſt
ꝓpter cōpaſſionem ꝗ̄ poſt alicuius euātionem cum fle-
bothomia cognoſces mundificabis cū ꝓut ſuperius di-
ctum eſt. Si vero bonum videbis nō euacuabis niſi mľ
tus fuerit: minutio enim impedit ſaniationē ſubtrahen-
do humiditatē ⁊ minuēdo calorem miniſtrabis maturā
tia exquiſite q̄ ſunt medicine ſubtiliatiue ex ſimplicibus
⁊ compoſitis. Et ſimplicibus vt mirta cinamomuʒ amo
mum: ⁊ reliquę ſpecies cum conſecutione vini ſubtilis ō
clinantis ad albedinem paulatim bibiti. Et ex compoſi-
tis eſt tiriaca: ⁊ mitridatum ⁊ moruſia. Et facta matura-
tione ſi per ſe non rumpatur miniſtrētur rūpentia eis ap
propriata: deinde mūdificantia ⁊ vltimo conglutinantia
q̄ ex predictis in prima ſectione ſūt nota. Et oʒ vt regas
patientem huiuſmodi exituras extrinſecas: ⁊ cum matu-
ratur: tendat ad caliditatem ⁊ humiditatem temperatam
Cum vero erūpit̄ ⁊ fit dubellati oportet vt regas virtu
tem ne cadat ſubito: ⁊ ſincopiʒet ⁊ moriat̄: ⁊ proprie vbi
multa ⁊ ſubita ſequit̄ euātio: ⁊ illud cum cibis bonis: ⁊
potibus iurium carnium ⁊ vini ſubtilis ⁊ odoriferi: dei-
de cum his in quibus eſt abſterſio ⁊ mundificatio vt kiſt
ordei ⁊ aqua eius ⁊ cicerum aqua mellis ⁊ capares cari-
ce paſſule ⁊ ſimiles: deinde cum habentibus virtutem cō
glutinatiuaʒ vt ſunt extrema animalium neruoſa ⁊ viſ-
coſa que ſua qualitate generant ſanguinem viſcoſum cō
glutinationi conuenientem.

¶ Ca. xj. de appropriatis apoſtematū ſm diuerſitatem
membrorum in quibus fiunt.

Lapidatio vero apoſtematis nō talis a prin-
cipio exiſtentis: vt melacolicus eſt: ⁊ conuer
ſio eius in ſclіroſim ⁊ duriciem accidit dupli
citer: aut ex natura mē ipſius: vt qꝛ fuerit he-
therogenea ſubtilis ⁊ groſſa ⁊ viſcoſa: cuius ſubtile reſol
uit̄ per ſe vel actiōe nature q̄ reſolui intēdens ſubtile eua
porari fecit: groſſum vero dimiſſit neqens illud reſolue-
re ꝑꝑ ineptitudinē ſuā qꝛ iduratū remāſit ſequeſtrato ab
eo ſubtili ⁊ hūido lenēte ⁊ mollificāte. Alio mō accidit
ex errore medici in curōne vt qꝛ volēs ipſuʒ reſoluere re
ſolutiua diſproporcionata miniſtrauerit ⁊ ſuꝑflua ab hu
miditate priuata: vel qꝛ a pricipio apocruſtica fortiora ꝗ̄
oportuerit apponi miniſtrauerit: cumqʒ videbis apoſte
ma aptū huius terminatiōis ꝑ ſigna q̄ ſuꝑius hūiſti ⁊ ꝑ
duritiem a tactu inuētum p⁹ duritiē vel maiorem ⁊ ꝑ ſi-
gna aptitudinis mē eius ad illā obuiabis cum regimine
hūectante: ⁊ miſtratione hūectātiū intus ⁊ extra abſqʒ re
ſolutōne ⁊ cū eūone hūoꝝ groſſoꝝ ⁊ viſcoſoꝝ: ⁊ qꝛ ſclіra
tū induratum fuerit curabis ⁊ reges. Cura ꝓpria ſcliro
ticoꝝ ⁊ mſicoꝝ: q̄ infra ponētur cōuerſio vero ⁊ ꝑmuta
tio apoſtematis in putredinē fetētem: ⁊ corruptōnem eſt
tranſmutatio totalis mē eius putrefictis ⁊ calore nō nāli
extincto eius nāli. Hec eſt nā putredinis dixit Ga. ⁊ in
hoc differt a ſaniatōe ipſius qꝛ in mā ⁊ efficiente ibi enim
mā inter bonum ⁊ malum ſe hēbat ⁊ calor efficiens ex ca
lore nāli ⁊ ꝑter nām erat mixtus hic vero ⁊ materia ⁊ cā
efficiens preter naturam totaliter eſt effectus. Cum er-
go corrumpitur apoſtema fortaſſe putrefaciet ⁊ corrum-
pet membrum ⁊ fortificabit ipſum. Qualiter auteʒ hoc
fiat: ⁊ qualiter hoc curādum ſit: ⁊ regendus ſit patiēs ſu
pradictum eſt in caplo gn̄ali: ⁊ infra in eſtiomeno ⁊ can-
crena dicemus. Aptio aūt ſubita piculoſa eſt ⁊ ſuffoca-
tiua: ſi interior ſit ⁊ in mēbris nobilibus ⁊ aialibus vľ ſpi
ritualibus magis vel eis vicinis vt que in cerebro ē ⁊ pā
niculus eius gutture: vľ pulmōe vel pleura q̄ vicinatur
cordi. Et ſi quidē apoſtema vel exitura nō ſit matura: il-
lud cōtingit a multitudine materie: ⁊ acuie eius diſrum
pente vel vlcerāte particulam cōtinente: ⁊ ex tenereitate
⁊ ſubtilitate ipius vel aliq̄ cā exterius adiuuante vt ē ꝑ-
cuſſio ⁊ caſus. Si vero ſit matura ⁊ ſuppurata iaʒ ⁊ apia
tur ſi ſubito fiat: cā erit multitudo ſanici ⁊ acuitatis ipſi⁹
cuʒ tenuitate mēbri vel vtraqʒ. Quare ſiquidē in ꝑdict̄
locis fiat mortem ſubitā ꝓtendit plim q̄ ꝑꝑ curſum cum
multitudine ⁊ malicia ad cordis ⁊ cerebri ventriculos: ⁊
ꝓprie cum eruptio facta ſit in parte ipſius poſitiōi: tunc
enim cum non habeat vnde expiret eius ſpiritus ſuffoca
bitur. Si vero in membris nutritiuis fuerit talem mor-
tem ſubitam non portendet niſi cum in epate fuerit: vel
cum materia deferatur ad illa cum apoſtema vel ad exi-
turam aptam cum hoc videris ex ſignis magnitudinis
apoſtematis vel exiture ⁊ multitudinis materie ei⁹ ⁊ ip-
ſius malicie obuiabis vt tua intereſt dicente hyp. in pro-
noſticis nomine illius eſt vt futurum periculū vľ oio ꝓ-
hibeat vel vt ſaltem cōpetēti amminiculo tolerabilius fi
at ⁊ illud quidem facies regendo patienteʒ cū euātiōib⁹
totius ſi expediat ⁊ ꝑtis cū ſanguiſugis ⁊ caraſatōnibus
diſſis donec ſanguis ſufficienter exiccat: ⁊ etiā deriuatiōi
bus attractiōib⁹ materie ad exteriora ⁊ ignobilia cū vēto
ſis ⁊ alijs prenarratis ſupra ⁊ obtundentibus acuitatem

mē ſiue humoꝛ ſit ſiue ſanies ac cum reſolutione mē apo
ſtēatis ſeu exiture ⁊ cum dieta tenui ⁊ ſiti ⁊ fame: ⁊ alijs
materiam minoꝛātibus. Et ſi expediat cū eruptōne feſti
na ex his q̄ eruptionē hñt facere in interioꝛibus q̄ dicen
tur cū ꝯfoꝛtatiōe mēbꝛoꝝ principaliū ⁊ virtutuꝫ in eis ex
odoꝛiferis ⁊ ſtipticis ex his q̄ in pꝛima ſectione ſūt dicta
in cura coꝛdis ⁊ cerebꝛi. ¶ Permutatō apoſtēatis eſt vt q2
mā eius de mēbꝛo in quo exiſtit aggregata transferatꝰ ad
mēbꝛum nobilius ad ignobiliꝰ intrinſecū vel extrinſecū
ſupꝛemū vel infimū vt eſt dictum: ⁊ illud dupliciter eē
pōt nāliter ⁊ vi ſinthomatis nāliter qdem vt q2 potentia
nē nō abſoluta mā ſubtiliata ſit ⁊ poꝛis mēbꝛoꝝ ſeu inter
medijs venis ad aliud expellatur ignobilius extrinſecū
⁊ infimū vt cum tranſit de apoſtemate pulmōis in apo
ſtema cruris vel pedis ⁊ de nobilibus ad emūtoꝛia eoꝛū
dem in infimum ꝙ nō eſt impoſſibile ēt ſi inter membꝛa
nulla māifeſta appareat via. Inquit.n. G. nē foꝛti nihil
eſt iṗoſſibile in expellēdis nocētibus trahit.n. faniē p me
diū oſſis. Et regim̄ tūc eſt tale vt ſinas nē nihil agendo
vt in aſſo. docuit ipo. Si vero vi ſinthōatiſ fiat ē vt quia
mā ſua m̄titudiē ⁊ ſubtilitate ſubſtātie ac acuitate q̄litatꝫ
ſue ḡuādo ⁊ moleſtādo nō poſſit ꝯtineri i m̄bꝛo: ſꝫ eſſlu
ens p poꝛos eius venas reingrediatꝰ ⁊ trāſeat ad aliud: ⁊
maxime ſi ſit ei ſubiectū ſitu: ⁊ virtute ſicut cū trāſit pleu
reſis ⁊ ſquināntia in pꝛiopſoꝛiam. Cum ergo apoſtema ta
lem ꝑmutationē videre aptū ſit p ꝑuationē ſignoꝝ ter
minādi p alium mōꝫ: ⁊ apparitionē doloꝛis ⁊ caloꝛis in
alio membꝛo ⁊ maxime ſibi vicino ⁊ ligato vt matrici v
bera alligantꝰ p venas ⁊ ſtomacus cerebꝛo p paria neruo
rum cum ꝑmanentia eius in ſua diſpōne pꝛima ⁊ ſi taleꝫ
ꝑmutationem ꝯiecturaberis bonā vt dictum eſt ſine eaꝫ
⁊ iuuat ſicut i ſlōnē dictū eſt. Si vero malam impedies
eūādo trahēdo ⁊ diuiādo exiccādo cōpingēdo ⁊ ſubti
liando regimen vt ſupius aptione eius dictū eſt. Ex re
ſoluētibus apoſtemata quedā ſūt ſimplices quedam cō
poſite quas ſupꝛa narrauimus in ſectione pꝛima ⁊ ꝓpꝛie
in egritudinibus iuncturaꝝ ⁊ ex appꝛopꝛiatis: in hoc lo
co eſt oē caſm ꝑatū ⁊ reiteratū ſup mēbꝝ cum fricatione
mēbꝛi ꝑata ⁊ vapoꝛatione faciet illud in qua ē humidi
tas caſa vt eſt aq̄ caſa ſimplex vel decoctiōis ſloꝝ camo
mille mellıloti aniſi ⁊ ſimiliū embꝛocata vel catapſata cū
ſpongia ⁊ reiterata multotiēs cū ſuppōne aliaꝝ medicia
rū ſimpliciū ex quibꝰ ſūt carice paſſule mel oleū ātiquūꝫ
terbētina thus ⁊ maſtix ⁊ vinuꝫ ⁊ foꝛtioꝛa eis ſūt ſic ſina
pis ſtercꝰ auiū calx coꝛdūeni piretꝝ glūē alboti ⁊ maſtix
⁊ olm ātiquū. oꝫ aūt vt a lenietibus nō expolientꝰ: ⁊ ex cō
poſitis eſt medicamē de marcheſita cuius hec eſt deſcrip
tio. ℞. lapi. marcheſite. ʒ. vij. armōiaci tātundē farie faba
rū. ʒ. vj. miſceantꝰ cū reſina hūa ⁊ liniatꝰ ſupꝛa ſaniatā exi
turā dōec cadat p ſe: ⁊ oꝫ vt adminiſtretꝰ ſtati qm̄ exiccatur
multotiēs. Aliud. ℞. arōatici ptē. j. bedeguar q̄rtam p
tem ptꝭs. j. ⁊ miſtrentꝰ oꝫ aūt vt nō ſpolientꝰ a lenietibus
⁊ mūdificātibus notis q̄ infra dicētur ne ſua foꝛti reſo
ne ad ſchiroſi ꝑducatꝰ exitura ⁊ alijs q̄ in nr̄o ātidoꝛario
ſe notauimus. Et ex maturātibꝰ ſt medicine in qbꝰ cali
tas ſilis exiſtit caſitati coꝛpis hūani ⁊ ēt m̄bꝛi in quo fie
ri hꝫ ⁊ eſt vt ſit calm ⁊ hūidū cū latitudiē q̄ eſt a pꝛicipio
pꝛimi ḡdus vſqꝫ ad mediū ſꝫm finē eius q̄nqꝫ cū ſubſtā
tia viſcoſa ⁊ de illis ſunt ſimplices ⁊ ꝯpoſite ⁊ ex ſimpli
cibus ſūt q̄ ſūt cale tales in pꝛimo ḡdu vt eſt ēbꝛoca cuꝫ a
q̄ tepida; ⁊ farina tritici vl' oꝛdei: ⁊ oleū dl'ce ⁊ triticū ma
ſticatum ꝓp illud quod continet de coloꝛe naturali coꝛ
poꝛis eſt melius. Et panis cera crocus malua: ⁊ biſmal
ua: radix laudani butirum: iſopꝰ humida adeps poꝛci ra
dix lilij al. domeſtici ſe. lini: fenugreci carice pinguesꝰ mel
liloti ⁊ vue paſſe. Et ex foꝛtioꝛibus eſt iſopus gluten al
botin frumentum radix cucume. aſinini: ⁊ ex compoſitis
ſunt que componuntur ex eis ſm neceſſitatē ¶ Ad de. cō
poſitū cōueniēs maturatiōi ⁊ eſt Albo. ℞. vuaꝝ paſ. ſto
racis galbāi mirti laudāi reſine maſti. butiri iſopi hūide
radicis cucūe. aſinini ana ptes eq̄les. Empſꝫ G. ad idē
de keruā: ⁊ empſm de thio ⁊ empſm baſilicon. Et de bo
nis ad hec eſt empſm de marcheſita cū armoniaco cū de
ſuper ponitꝰ donec per ſe cadat ⁊ alia q̄ in nr̄o ātidotario
diximus. Ex farmacijs vero eruptionē faciētibus in exi
turis ⁊ collectionibus apparētibus pꝛeter dicta ſupꝛa in
ſectiōe pꝛima in apoſtēatibus māillaꝝ ſunt q̄ illud agunt
attrahendo foꝛtiter rubefaciēdo ⁊ adurēdo: ⁊ ex eis ſunt
q̄ illud agunt intrinſecis q̄ ſupꝛa in cura pleureſ diximus
ſectiōe pꝛima: ⁊ ex eis ſunt q̄ illud faciunt in extrīſecis d̄
quibus nūc ſermo eſt ex quibꝰ q̄dam ſunt ſimplicia q̄dā
cōpoſita ex ſimplicibꝰ ſūt fermētū ſpēs gūoꝝ ⁊ ꝓpꝛie gal
banū ⁊ euſoꝛ. ⁊ arſeni. naſtur. vrtica ſquilla flamula calx
ſinapis nux rācida cātarides coꝛdūeni ſal gēma baurach
piretꝝ ⁊ ſtercoꝛa auiū caſaꝝ vt colūbi anatis ⁊ anſe. acci
pitris falconis tapſia: ⁊ ſilia ⁊ maciane ru. trite cū coꝛtici
bus ſuis vel herba alcāna cocte ⁊ empſate ⁊ ꝯpoſite ſunt
q̄ ex his ꝯponūtur ⁊ cōficiuntꝰ cum ſucco eoꝝ vel gūmis
diſſolutis in eis vel cum melle vel cum ſtercoꝛe auiū, ꝑ
dictaꝝ vel capitello ideſt leſſiuio foꝛti: ⁊ coloꝛ balneātuꝫ
Et talia ſunt ex rūpentibus ⁊ cū exicātibus faniē cū eru
ptiōe voluerimus curare. Et ex cōpoſitis erūpentibꝰ eſt
empſm ꝙ fit. ℞. radi. narciſci bulliāt cū aq̄ ⁊ ol'. d̄ lilio ⁊
mel'. deinde empſet. Rūpit.n. oēm pꝛauū. Aliud foꝛtꝰ
ſumātꝰ cātarides terātur ⁊ ponantꝰ ſup oleum vetus ⁊ de
coquantꝰ ſuper pꝛunas: donec totū ꝯgeletꝰ: deinde terantꝰ
cum melle anacardi ⁊ ſtercoꝛe colūbino ⁊ emplaſtetur.
¶ Empſm exptum per Albo. Recipe medul. granoꝛum
coti: nucis rancide fermenti caules ⁊ cepe decocti ſinap.
⁊ fimi columbini ⁊ fiat emplaſtum. Emplaſtum exiccās
⁊ reſoluens faniem ſine erupt one. Recipe baurach ſal.
armoniaci ſinap: ſtercoꝛis auiuꝫ: arſenici: calx coꝛdume
ni miſceantur thus ⁊ gluten albotin: ⁊ maſtix ⁊ agrege
tur; trita cum aceto ⁊ oleo antiquo. ¶ Linimētū ad idē.
Recipe marchaſite armoniaci: ana. ʒ. xij. farine fabarum
ʒ. vj. miſceantur cum reſina humida ⁊ liniantur ſuper cu
tem ⁊ faniem donec cadat per ſe: opoꝛtet autem vt ſtatꝫ
miniſtretꝰ: quoniā cito exiccatur. ¶ Linimentū, quo api
untur apoſtemata matura. ℞. liquoꝛes anacardi picis li
quide aū ptes equales ſumātur in coclear ferreo cōmix
te terātur donec fiant vnum de eo pone ſup locū q̄ vo
lueriſ apire: ⁊ dimitte p medium diē: ꝙ ſi cū ꝑdictis nō a
piatꝰ nec ſanies exiccetꝰ oꝫ vt aperiatur ⁊ incidatur ferro ⁊
modus eſt quē in membꝛis ſingulis. Antilus magnus
cirugicus ⁊ expertus inſinuauit dicens: ſi exitura fuit in
capite ſectio eius ſit ſectio equalis: ⁊ ſit cum radice natu
uitatis piloꝛum: nec ſit tranſuerſa, in eo vt cooperiantur
pili ⁊ nō appeāt cū ſanabitꝰ ⁊ cū eſt locꝰ occultus: tūc eiꝰ
aptio ſit lata: ⁊ ſi accīt in naſo: tūc pſoꝛabimus cū eq̄lem
ſm q̄ntitatē eſt lōgitudis naſi: ⁊ ſi fuerit ꝓpe pſoꝛabimus

pforatiõe ſimili capiti lune noue ⁊ cõficiemus tortuoſita
tem inferius: Si aũt accidat in mãdibulis ſecabimus eã
ſectiõe eq̃li: qm̃ ↄpoſitio huius loci nõ eſt eq̃lis ſicut illõ
ex corporibus ſenũ ⁊ poſt aures vero pforabimus eaȝ ſe
ctione eq̃li: qm̃ cõpõ huius loci eſt equalis: brachi vero
⁊ cubitos ⁊ manus ⁊ inguina oĩa pforabimus in lõgitu-
dinẽ. Et ſi fuerit ꝓpe coxã pforabimus eã pforatiõe ro-
tũda: ⁊ pforatio quidẽ rotũda eſt q̃ apprehẽdit cũ appre-
henſione ſua de lõgitudine corporis aliqd de latitudine
eius: qm̃ cũ locus ille nõ pforaẗ rotũde poſſibile ẽ vt ag
gregẽtur in ea mãe: ⁊ fiant fiſtule: ⁊ ſimlr̃ ẽt pforaẗ qḋ eſt
ꝓpe anũ ꝑꝑ locũ hũiditatẽ q̃ aggregaẗ in eo: ⁊ in latere
coſte pforãtur apiendo in teſticulis vero ⁊ virga eq̃liter.
Et ſumus ꝓmpti ſemꝑ vt conſutum ſit conſequẽs figu
ram loci: quãto plus poterimus ſupra ipm̃. Coſſe vero
⁊ adiutoriũ ſecantur in lõgitudine: ⁊ obſerua: vt non le-
dãt neruos. Et dixit ſcias ꝙ pforatio diuerſificaẗ ſm̃ lo-
ca: ⁊ qñ eſt apud oculũ tunc pforatio ſit lata ſimilis ſitui
oculi. Aures vero nõ pforẽtur equalr̃ ⁊ in brachijs cruri
bus coſſis ⁊ virga totũ eq̃liter fit in lõgitudĩe: ⁊ ſimlr̃ in
lacertis ventris ⁊ dorſo ⁊ in inguinibus ⁊ ſub aſſellis pe
nes pforatiõeȝ eã accipiẽteȝ ex latitudine ẽt ne fiãt in ea ſi
nus qui fiat fiſtula. Et teſticulis ⁊ virga eq̃liter in lõgitu
dine ⁊ latere ⁊ coſtis accipe in latitudine ne ẽt ſit tranſuer
ſus: qm̃ ſitus coſtaris eſt ſimiliẗ: ⁊ ſimlr̃ caro q̃ eſt ſuꝑ eaſ
Inquit qm̃ ꝑꝑ ſitũ carnis ⁊ villos lacertoꝝ: qm̃ non ſu
mus ꝓmpti niſi ad hoc vt pforemus niſi cũ imutatione
vt nõ pueniat inciſio: ⁊ ſit locus incarnatiõis bonus ⁊ ñ
groſſus. Et ſit in oĩ diſpõne ingeniũ tuum ne incidas ar
teriã: nȝ venã magnã exiture aut neruũ aut villos lacerti
Et pforatio ſit ſm̃ magnitudinẽ exiture. ſ. ſi fuerit pua ⁊
currit qḋ in ea eſt ex loco vno ſeca eã in loco vno: ⁊ ſi fue
rit magna tũc pfora: deinde intromitte digitũ tuũ indicẽ
ſiniſtrũ in ea: ⁊ pfora iteꝝ eã: vbi puenerit caput eius. de
inde intromitte ẽt in foramine ſo: ⁊ ſm̃ hoc donec vẽias
ſupeã: ⁊ ſi exiture fuerit locus ſufficiẽs: ex quo ſit poſſibi
le exire qḋ eſt in ea pforabimus ipſaȝ in loco illo ⁊ fuerit
rotũda aut fuerit ei ſiᵒ. ne egrediaẗ qḋ in ea eſt ex pfora-
tiõe vna pforabimus ẽt eã in inferiori pte ſui in duobus
locis aut tribus ſm̃ quãtitatẽ ꝙ ſcis ꝙoẽ qḋ aggregatur
ex ea currit in hora. Inquit vbi ſit exitura cõiuncturalis
aut mẽbꝝ nobile: aut mẽbꝝ ꝓpinquũ oſſi: aut pãniculo
feſtinabimus in pforatiõe eius ante quã ↄfirmeẗ eiuſ ma
turatio ne pus corrũpat aliqd de mẽbro illo: ⁊ multotieſ
cutis pforaẗ pforatione aliqua aut accidit de ea aliqd aut
poſt ponaẗ ſuꝑ eã eruptionẽ faciẽs vt ſit ei ꝓſũdatio in-
carnãtia ⁊ ↄglutinãtia ⁊ ſigillãtia infra q̃rantur particla
tertia capitulo primo.

¶ Caput. xij. de cancrena ⁊ eſtiomeno.

Cancrena ⁊ eſtiomenũ eſt cũ apoſtẽa ſit pdu-
cens mẽbrũ in quo eſt ad corruptionẽ ⁊ mor
tificationẽ: tũc. n. corrũpiẗ mẽbꝝ: cũ ad morti
ficationẽ pducitẗ: tũc qꝛ corruptũ erit cũ fue-
rit mortificatũ: corruptio. n. eſt mutatio de ente in nõ enſ
⁊ viuere viuẽtibus eſt eſſe: vt Ari. dixit tũc diceẗ corrũ-
pi vel corruptũ eſſe cũ imortificatiõis ſit via vel iam mor
tificatũ exiſtat cũqȝ in via corruptiõis exiſtat: qꝛ color eiᵘ
in liuidũ, vel viridẽ incipiat manifeſte mutari minoratur
eius ſenſus ſi ſenſibile ſit ⁊ in principio ſit talis corruptio
⁊ mutatio a flõne ꝓprie diceẗ cancrena. Cum vero ꝓce-
dit ⁊ deſtruaẗ eius caro: ⁊ q̃ ipſum ſequũtur ⁊ putreſcat
⁊ corrodaẗ vſqȝ ad os: dicitur aſchachilos: cum vero pu
trefactio p̃ceſſerit ⁊ puenerit ad corruptionem perfectaȝ
vt iam ſit mortificatum membruȝ, ⁊ color ſit mutatus ad
nigredinem ⁊ ſenſus eius totaliter ſit deſtructus dicetur
eſtiomenus. Et cã corruptionis ⁊ mortificatõnis ipſius
mẽbri eſt deſtructio cõplexionis vel caliditatis naturaliſ
⁊ ſpiritus eiuſ: ⁊ ſuper acq̃ſito caliditatis p̃ter naturam.
Cuius cã eſt duplex intrinſeca ⁊ extrinſeca: intrinſeca ra
tiõe apoſtematis de quo eſt ſermo ad pñs ẽ duplex. ſ. ex
parte ipſius apoſtematis ⁊ ex parte erroris comiſſi ꝑ me
dicum in eius cura. Ex parte quidem apoſtematis tripli
citer: vel quia ſit magnum: ⁊ multe ⁊ groſſe materie de
genere flõnis: quare ſuffocat calorẽ naturalem ⁊ ſpirituȝ
in membro oppilãdo vias trãſitus eius de principalibus
ad ipſum ꝓhibeat illum venire ad eum: vl' quia ſit male
materie putride putreſcẽtiſ: vel vlcerantis de genere her
petis vel venẽoſe de genere antracis vel ignis perſici vl'
quia ſit multo ⁊ magis ſimul de genere flegmonis eriſi-
pilati ⁊ formice vlceratiue cancri ⁊ lepre. Ex parte vero
erroris medici in cura: licet ad extrinſecam cauſam perti
neat multipliciter vel quia in principio fortiora apocru-
ſtica miniſtrauit: ⁊ frigidiora quã oportuit: ⁊ diutiᵘ q̃re
caliditatem naturaleȝ ⁊ ſpiritũ extinxit in illo vt ſupra in
generali capitulo dictũ: vel qꝛ effuderit oleũ in vlceribᵘ
ꝓfundis q̃re ſordidaẗ caro ⁊ putrefit: vel qꝛ putrefactiua
⁊ ſaniatiua fortia diutius miniſtrauerit: nec non ⁊ ſanieȝ
in membro diutius permanſerit corroſi: vel quia corroſi
ua impoſuerit vel ipſum ideo vlceratum. Cauſa vͦo cor
roſionis carnis male addite: ⁊ diu permiſerit vel plᵘ ꝙ
oȝ aut abſqȝ cã: vt qꝛ voluerit dolorem in membro auge
re cã extirpationis pecunie ꝙ qñ medici irrationabiliter
agunt ⁊ vltra ſtatutum eis p̃cium plus exigat vl' qꝛ liga
tura magis ſtrictam quã oportuerat fecerit ꝓpꝛie cũ ſte-
leꝗ quare oppilatiſ vijſ ꝓhibeẗ calor ⁊ ſpũs trãſire ad mẽ
bꝝ. Cã exterior eſt friditas aeris cõplẽs: inciſio vel per-
cuſſio caſus morſus venenoſorum aĩaliũ vinũ ſumptuȝ
calidũ: vel ſua ꝓprietate corrũpens cũ auxilia ꝓpria non
fuerint miſtrata: ⁊ hec oĩa ſunt manifeſta. Cura cancre-
ne ⁊ eſtiomeni iam dictum eſt in p̃cedẽti capitulo q̃liter
ꝓhibeatur apoſtema ⁊ corruptio mẽbri ne fiat: nũc dice
re volumus qualiter cum acciderit ſit curanda. Sciẽduȝ
aũt ꝙ cancrene in principio eſt cura poſſibilis. cum vero
preceſſerit: vt peruẽiat ad ſachachilos non certa eſt ſpes
ſalutis declinat enim plus ad corruptionem vel mortem
quam ad vitam G. vero exemplificauit in corruptione
ſanguinis loquens in vino quod corrumpitur. d. cũ er-
go ſanguini corruptio contingit. Ideȝ fit quod in vino
ſolet fieri quia cum vinuȝ in acetum ſolet mutari: ⁊ i ꝑ-
fectum acetum peruenerit nõ poteſt in vinum amplius
redigi: ꝙ ſi paꝝ muteẗ: ⁊ nõ ad acredinem ducaẗ plrimũ
ad naturam vini verteẗ. Idem in corruptiõe ſanguinis
⁊ membri eſt intelligere. Cura vero oẽm eius compre-
hendens diſpõnem eſt. v. res. Prima eſt putrefactionẽ
prohibens. Secunda eſt putrefactum abſcindens. Ter
tia eſt prohibens ne putrefactio ſpargaẗ vlterius. Quar
ta eſt corrigens accidentia. Quinta eſt regimen. ¶ Pri
ma completur hoc modo: qꝛ cum videbis coloreȝ mẽbrũ

apoſtemati: ⁊ proprie in apoſtemate flegmonico magno alterari ⁊ ꝑmutari ad liuidum: q: in via putrefactiõis: ⁊ corroſionis exiſtat: tũc oꝫ vt ſubuenias cũ eo quod a ꝓprietate: ⁊ complexione adiuuãte prohibeat eius putrefactionem qualis eſt bol. ar. terra ſigillata cum aceto linita ſuper ipſum. Si vero illud non ſufficit nõ inuenies excuſationem quin facias ſcalpelationem profundam diuerſoꝝ modoꝝ in locis vel ponas ſanguiſugas: ⁊ flõmes võas ꝓximas ei ꝑuas vt euõat oĩs ſan. cum cautela malus qui circũdat locũ ⁊ ponat ſup locũ ipſuꝫ ſcalpelatũ ꝙ ꝓhibeat putrefactionẽ ex his q̃ dicta ſunt ſup linita vel de ↄ̃rijs in ↄplõnẽ in ea i q̃bus eſt ꝓfundatio fortior ſicut farina ordei cũ ſirupo acetoſo ꝑmixta aut cũ farina fabaꝝ ⁊ ꝓprie ꝑmixta cũ ſale. Et de his q̃ ſup liniũtur eſt aſe. ſeis vrtice ⁊ ſuccus folioꝝ acori vt de vno quoqꝫ ſit ꝑs. j. floꝛiſ eri. p. 5. tant cũ aq̃ donec fiãt ſꝫ ſpiſſitudinẽ mell' de quo liniat manus in circuitu eius attẽdens mẽte ad corpus laborantis in talibus auxilijs miſtrandis vt forti ⁊ duro vt ruſtico fortia miſtres: debili vero ⁊ molli vt puero ⁊ mulieri ⁊ viro coloris al. ⁊ moll' carniſ mollia miſtrabis. Et de medis ꝓhibẽtibus corroſionẽ eſt vt ſumat floris eris mell' ⁊ aluinis ana ꝑtes eq̃les ⁊ liniãtur cũ eis: ꝓhibet. n. eas ⁊ facit cadere q̃ð putrefactũ eſt: ⁊ ſuuari id q̃ð ſequit ipm̃. Si aũt ꝑtrãſeat diſpõ diſpõneꝫ apoſtematis ⁊ diſpõnẽ corporis eius vl' coloris: ⁊ incipiat deuẽire i mollicię mẽbꝝ ⁊ hũectet parũp tunc hec eſt inceptio eius in putrefactiõe: q̃re oꝫ vt puluerizet ſup ipm̃ ariſtolo. ro. ⁊ gall' aũ eq̃lis ꝑtis: ⁊ exiccẽtur ẽt dragãti: ⁊ colcotar ſũt bõa: ⁊ ꝓprie cũ acc. ⁊ folijs nũc. ipm̃ calcantũ ru. puluerizatũ ſolũ ⁊ fil' cucũer aſi. ⁊ ſuccuſ eiꝰ epithimatis. Secũda res ↄplet ꝙ ſi ꝑs carnis incipit corrũpi: vt iã ꝑuenerit ad ſchachilos incide eaꝫ aut fac eã cadere cũ trociſcis de arſenico: aut de calcãto q̃ ſunt fortiores illis. Cũqꝫ feceris cadere carnẽ fac currere cũ butiro: vel alijs q̃ infra duce xp̃o dicemus ponẽdo deſup: deide fac cadere eſcará ⁊ nõ ceſſes dõec ꝑuẽias ad carnẽ ſuã: ⁊ cuꝫ mẽbꝝ totũ: q̃ſi putrefactũ eſt vt ſit factũ eſtiomenuꝫ: oꝫ ꝙ incidat ne corruptio trãſeat ad vicinũ. Inq̃t. n. G. ꝙ tãgit a putrido putrefit. Cũqꝫ incideris illud vel ꝑtem eius oꝫ vt exerceas rẽ tertiã ꝓhibẽdo ne ſꝑgat adhuc putrefactio ⁊ corruptio. Cõplet. n. cũ cauterizatiõe ꝑtis vl' mẽbri remanẽtis cũ igne: aut cuꝫ farmatijs cauſticiſ ⁊ adurentibus: ⁊ ꝓprie in mẽbris facile ſuſcipiẽtibus putrefactionẽ ꝑp ſuã caliditatẽ: ⁊ q: ſupfluitates calide approximẽtur eis vt teſticulus: ⁊ anus: efficit. n. cauterizatio iuuamẽtuꝫ q̃ð Albo. oñdit cũ inq̃t. Cauterizatio eſt medicam̃ valde vtile ad reſoluẽduꝫ materias corruptas in mẽbro reptas ⁊ ad ꝓhibẽdũ ne corruptio ſꝑgat: ⁊ ad cõfortãdũ mẽbꝝ cuius ↄplõnẽ volumus rectificare ⁊ ad reſtringẽduꝫ ſan. fluxũ: quibus hic oĩbus indigemus. Cũ g̃ cauterizatiõe ſit eſcara facta in loco oꝫ vt ſic agas q̃ð eſcara cadat cito: ↄplebis aũt illud miſtrãdo ⁊ deſup ponẽdo panẽ: cũ idromelle coctũ: aut cũ farina ordei vel cum eo miſcere fermẽtũ: ⁊ quecũqꝫ ad ſuppurationẽ ſũt aptiſſima idonea ſibi ad deciſionẽ aduſtionũ: ⁊ panis ex apio tritus ⁊ baſilicõ tritũ corrũpit ⁊ ſedat uſtiones ab humidis. Et ex ſimplicibus eſt ireos radix cũ melle vel panici farina vel ariſtol'. vel acorus in duris corporibus i mollibꝰ vero ſufficit butirũ vel oroboꝝ farina faria cũ melle. Cũqꝫ ceciderit vſtiones ⁊ eſcare: carnoſẽtur ⁊ ↄglutinẽtur finalr̃ de quibꝰ dicẽtur in ſequẽti ꝑticula ſi deus ãnuat. Accidẽtiũ vero correctio eſt vt cũ magnificari appareat apoſtẽa in circuitu putrefacti tũc corrigat: ⁊ ſuccurrat cũ emplõ ex ſauich ordei cũ ſucco iuſq̃ami al. veꝝ nõ approximet ſupra ꝑtẽ putrefactã: ſꝫ in circuitu eius vt ab illa repellat. Regimẽ vero eſt vt regat cũ frigidis ⁊ ſiccis ⁊ alijs ꝓhibẽtibus putrefactionẽ q̃lia ſũt acetoſa: ⁊ acetũ ſalita ⁊ amara cũ ex eis fiãt pillule ⁊ ſummãtur quolꝫ die ex eis. iij. cũ his q̃ mũdificãt a ꝓprietate vt eſt ciamomum xiloaloes: ⁊ ſimilia.

Ca. xiiij. d̃ moro ⁊ medicinis eius.

Moꝝ ẽ apoſtẽa molle ex carne addita accidẽs in carne rara ⁊ plin in ea q̃ eſt in ano vulua ⁊ capite virge: ⁊ qñqꝫ eſt effundẽs hũiditatem rubeã ad mõꝫ aquoſi ⁊ qñqꝫ eſt ſaluum ⁊ qñqꝫ eſt malignũ: ⁊ doloroſum: ⁊ cura ſalui eſt cũ aſꝑſiõe pl'ueris corticũ g̃nati acetoſi. Eius vero q̃ð eſt malignum curatio eius eſt cũ ſedãtibus dolorẽ ex corroſiuis farmacis: deide cõglutinoſis. Et decoctio ficus: ⁊ ꝓprie aliuꝫ ↄfert ei ⁊ fel aſini ſilueſtris eradicat ipſum.

Sequit ſumma ſecũda ꝑticule ſecunde ſectionis ſecũde: ⁊ eſt de medicinis apoſtematum colericorum ⁊ mixtoꝝ ⁊ cetera.

Equũtur ſumma ſecunda particule ſecunde q̃ ẽ d̃ medicinis apoſtematuꝫ colericorum ⁊ mixtorum continens capitula quatuor.

Ca. primum de eriſipila.
Ca. ſecundum de formica.
Cap. tertium de herpete.
Capitulum quartum de felone eriſipil. ⁊ alijs ex ſanguine cõmixtis. ⁊ colera.

Capitulum primum de eriſipila.

Eriſipila eſt apoſtẽa colericũ ex colera ꝯ̃tranaliter ſe hñte extracta de corpore in epate ⁊ ciſti fell' ad cutẽ ibiqꝫ collecta ꝑp groſſicieꝫ ⁊ multitudinẽ ac dẽꝑſitatẽ cutis quare in tũorẽ eleuat ⁊ ſup caleſcit in flõnis mõꝫ ↄuẽit. n. ei ⁊ dĩt ab ipſo: cõuenit quidẽ in tũore ⁊ caliditate vtrobiqꝫ. n. tũor ⁊ calor eſt dĩnt aũt ab ipſo inquãto ipſoꝝ: nã in flõne tumor maior ẽ: calor ṽo mior i eriſipila ṽo tũor mior ⁊ calor maior ſiue acutior: ⁊ dĩnt: ⁊ i mã q: i flõne mã ſãguis eſt in eriſipila vero colera in loco ẽt: nã in flõne ſanguiſ mã in ſubcutaneis partibus eſt vt i carne ⁊ muſcul' vl' eriſipilla vero colera in cute eſt collecta calida. n. ⁊ ſubtilis ẽ cũ ↄſiſtẽtia q̃re ipulſa: mouet de ſui nã ad ꝑtes circũferẽtiales corporis apte ⁊ ꝑtrãſiẽs carnes ⁊ raras particulas corporis deuenit ad vltimã cutẽ quã cũ nõ poſſit ꝑtrãſire ſcãm dẽpſaꝫ vel q: g̃ſſiciẽ aliq̃ꝫ acq̃ſiuit colligit in ea: ⁊ fac apoſtẽa. Si. n. ſbtilis eẽt ⁊ cutĩ rara: vt i corpe nãlit ſe hñte exiſtit ꝑtrãſiret vtiqꝫ ipaꝫ ⁊ ↄſpirãdo iſenſibilit effleret de corpe vel ſẽſibilit cũ ſudore q̃nadmõꝫ ſꝫ vnã q̃qꝫ diẽ videꝰ ⁊ ꝓpe i balneatoꝝ abſterſiſ ſudoribꝰ color flauꝰ appet q̃lis colere ẽ. Differũt quoqꝫ i accñtibus vt in colore cutĩ ⁊ leſione eiꝰ ⁊ pulſu i flõne. n. color cutis rubeus